Q 1322

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁS SZAKSZERVEZET LAPJA

XLI. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM ● 1997. DECEMBER

Baranyi Ferenc

BETLEHEMI CSILLAG

Mert jóllehet csak istállót talál,
ki „lépremegy" a csillagot követve –
mindig lesz Gáspár, Menyhért, s Boldizsár,
ki újra csak elindul Betlehembe.
A csillag meg nem róható azért,
hogy álmaink egén kétszeresen süt –
nem koronás, felkent királyt ígért,
csak kisdedet, hogy királlyá növeljük.
Ki a jászolnál megcsalatva áll,
mert isten fia nem bíborpalástos:
hozzásegíti tétlen is akár
a férfikori töviskoronához
S nem adja *már, csupán* lerója *önként*
az aranyat, a mirrhát és a tömjént.

BÉKESSÉG A FÖLDÖN

Mi hiányzik ma legjobban a megkínzott emberiségnek: a békesség! A meggyötörteknek, a terrortól szenvedőknek, a harcokban megsebesülteknek, a megmaradtaknak, a csonkáknak, a bénáknak: békesség. Bármilyen messze élnek mitőlünk, s bármilyen közel hazánk határaihoz, erre van ma a legnagyobb szükség. S nekünk, az állandóan fogyó magyaroknak ugyancsak ez hiányzik. A lélek békéje, a test öröme... A békesség... Karácsonykor, a szeretet ünnepe előtt olyan jól esne a megnyugvás e békétlen világban. Él-e béke a szívekben? Van-e megnyugvás a lelkekben? Az lenne jó, ha mindenki tiszta szívvel ezt válaszolná: igen.

Mostanában megindul a levelek, képeslapok, táviratok áradata: becsöngetnek a postások, vagy bedobják a levélszekrényekbe az üzenetet. Ebben a csupa rossz hírt felvonultató korban nagy szükség van a jó szóra, az örömet adó levélre, a szívből jövő jókívánságok sokaságára. Mert ez hiányzik rohanó mindennapjainkból: a szeretet, a megnyugvás, a pihenés, a békesség. Hogy ne robbanjon föl a gáz – mint az év februárjában, az Ugocsa utcában, a szomszédos ház egyik lakásában, csak mert egy őrült így akart bosszút állni lakótársain –, hogy ne robbanjanak autók, ne lövöldözzenek éjszakánként az alvilág eszeveszett bérencei, hogy kimehessünk a havas utcára bátran és örömmel, (ha lesz hó) s hogy elengedhessük gyermekeinket, unokáinkat sötétedés után is. Soroljam még, hogy mitől lenne nálunk is teljes a békesség?

S még azt kívánnám, hogy a nálunk fogható tíz magyar tévében ne csak akciófilmeket vetítsenek, ahol az első húsz percben hullahegyek tornyosulnak. Ne csak a rombolásról, pusztításról, gyilkosságokról szóljanak a hírügynökségek hírei, mert sajnos, az utóbbi időben mást se lehet hallani és látni.

Békességet óhajtanak a szívek.

Jobb létre vágyakoznak a szegények, a létminimum alatt élők, a nyugdíjasok, az öregek, az elesettek, a drága gyógyszereken élők, a hajléktalanok. Nekik milyen békességet hoz 1997 karácsonya? Mert a békesség minden embernek kijár a földön. És nemcsak a hívőknek, a templomba járóknak, az alázatos szívűeknek, nemcsak Krisztus hű követőinek, de mindenkinek. Hány lakásban nem lesz karácsonyfa, és hány karácsonyfa alatt nem lesz ajándék? Vajon hányan fagynak meg az ünnepek alatt? Kérdezzék meg? De hiszen kérdezni könnyű, felelni nehéz. A kérdések fájnak, mint a húsba vágó kés. A szegénység is kés, s elmetszi a boldogság aranyzsinórját.

Valószínű, hogy az anyagi javak egyenlőségének a világ sohase lesz valóság a földön, ám a hatalmas egyenlőtlenségek világa máris a mienk lett. A pártoskodás nem az én kenyerem, nem is azért említem, amit szóvá teszek, hogy bárki magára vegye: de vannak kiskirályok, akik úgy ünnepelnek, mintha a fejükön valódi lenne a korona.

Elmesélek egy történetet, ami nemrégiben esett meg. Marci unokám játszott velem. Egy frissen érkezett képeslap került a kezébe, s a fejemre tette.

– Nagyapa, megkoronáztalak – ujjongott, mert a kisfiú egy képeslapot is koronának láthat.

– Akkor én király vagyok! – örvendeztem, de hogy megfordultam, leesett a „koronám"!

– Ne izegj-mozogj, mert ha újra leejted a fejedről, soha többé nem koronázlak meg.

Vajon ezt tudják azok, akik azt hiszik, korona van a fejükön?

Karácsonykor ajándékot illik adni. Én ugyan mit adhatnék? Egy verset, a tündéri, régvolt gyerekkorból. Olvassák és emlékezzenek!

Az ünnep fagyosan vakít
a messzi múltból újra átfon
rámhavazva csillagait
az a régen elmúlt karácsony.
Az a gyönyörű, mit a hit
táplált: mi minden lesz a fánkon,
és én úgy vártam Valakit,
azt a napot rég nem találom
úgy vártam azt, ki elvakít
és én a szálló csillogáson
meglelem fény-csillagait
így érkezik hozzánk a karácsony.

Kályhánkban duruzsolt a láng,
szememben jóság volt az érdem
titokzatos volt jó apánk
és átölelt Klári nővérem,
villanyégők szórták le ránk
a színes ragyogást s beléptem
oda, hol színes a világ,
mint egy sose hallott mesében
s csöngetett – mintha jönne szán –
az Angyal, láttam is, fehéren!
Énekelt drága, jó anyánk
énekeltünk mi is ott, négyen.

Még ma is hallom azt a szép
énekszót, most is lesz karácsony.
Ám a hitet mi tépte szét,
mi az, ami helyette átfon,
az eltűnő igézetét
ugyan, ma már miért is várom,
az a kisfiú rég nem él,
átgázolt hetedhét határon
s már vissza nem visz ez a tél
és vissza nincs út semmi áron,
jöjj el, azért jöjj el, te szép
gyermekkori, ékes karácsony!

Takács Tibor

KARÁCSONYJÁRÁS

A havas eső jellegzetesen közép-európai jelenség. Biztosan előfordul messze, északon, Skandináviában éppúgy, mint mondjuk Róma környékén, csak éppen nehéz elképzelni. Itt, a Kárpát-medencében azonban mi más is hullana a szürke égből így télelőn, mint az a fránya havas eső. S ebben a lucskos, fázós, borongós és sáros időben induljon el a riporter amolyan csilingelős, száncsengős karácsonyi országjárásra? – Hát persze! – dörren bele a főszerkesztő szava csendes elmélkedésembe. – Van néhány karácsony nevű falu Magyarországon, nézd már végig őket, potsásszemmel!

Hát akkor elő az autóatlaszt! Böngészem a településlistát, na és a névadói fantázia... Milyen lehet Gagarintanya? Marsbéli táj? Hippolytpusztán lakáj fogadja az idegent? Leninmajor... Kolbász, Kókuszmajor... Ez nem lehet igaz. Medina, Mexikó – még mindig Magyarországon járunk ám! Azt mondja: Nekeresd, Piripócs, Postavölgy – ezt nem árt megjegyezni – Zsidóhalom. Ami meg a karácsonyt illeti: Nagykarácsony, a hozzá csatolt Kiskarácsonyszállás, Karácsonypuszta, Nikekarácsonyfa... Na jó, vegyük be még a sorba Karácsondot is.

Induljunk el! Irány az M7-es, nagyjából a régi római hadiút nyomvonalán a Zala megyei Mikekarácsonyfára. Közben eszembe jut: vajon mennyi idő alatt jutott el egy levél kétezer éve Rómából Aquincumba, és ki intézkedett arról, hogy jusson elég papirusz Pannóniába?

A télelőn is a mediterrán nyár emlékeit idéző Balaton túlparti hegyei felhőkbe burkolóznak. A kitartó esőben alig kéklő badacsonyi csonkakúp is a nyarat eleveníti fel: de szép dolog is augusztusban a nyolcvanon is túl járó nyugdíjas postamester, Balogh János bácsi mintaszerű borospincéje előtt kortyolni a hárslevelűt, felesége, Blanka néni messze földön híres tepertős pogácsája mellé.

Keszthelytől egy órányi útra van Mikekarácsonyfa. A Zalaidombság és a Göcsej megkapóan szelíd tájait még ma is inkább erre tévedő átutazók, na és a legkisebb tanyára eljutó postások róják. Nova, Zebecke, Csertalakos és Gutorfölde között bújik meg a több mint hatszáz éves Mikekarácsonyfa. Mikefa 1381-ben tűnt fel elsőként oklevelekben, Karácsonyfa jó százhatvan év múlva. A két települést második világháborúba lépésünk évében, 1941-ben egyesítették – tudjuk meg a falu jegyzőjétől, Kovácsné Horváth Anikótól. A kistelepülésen manapság mindössze 320 lélek él, közülük ketten dolgoznak a Posta szolgálatában. Makker Ferenc a falucska kézbesítője. Személyesen ismer mindenkit, sokan neki is elpanaszolják gondjukat, bajukat. Kolléganője, az ifjú postáskisasszony mostanság otthon tölti idejét szülési szabadságon. Nemhogy a gyesből, fizetésből is nehezen él meg egy fiatal postás, de a gondok ellenére falun még kevésbé hajtották fejüket az emberek a civilizáció igájába: a természet, a föld és az állatok segítenek a megélhetésben. Mikekarácsonyfa büszke múltjára és jelenére is. Czigány Gyula polgármester családja már a XVI. században nemesi címmel bírt, csakúgy mint a helybéli Geráthok, Gerázdák és Lóránt ok. Mikefa és Karácsonyfa tizenöt hadfit állított ki 1848-49-ben Kossuth hív szavára. Ami napjainkat illeti, a falu méltán dicsekedhet el a göcseji tájba illő, három esztendővel ezelőtt épült római katolikus templomával. Ugyancsak a helyi összefogás jelképe a közös erővel kialakított part, a kopár fák között is kedves látványt nyújtó tavacska körül. A falu jegyzőnőjét még arról kérdezzük, visz-e ki segélyeket a postás a községházáról. – Erre sajnos nincs pénzünk – válaszolja Kovácsné -, ám postásunk így is sokak kedvence. A gyerekeknek minden évben Makker Ferenc viszi el a mikuláscsomagot. A közös karácsonyfát pedig ott szemközt, a művelődési ház kultúrtermében állítjuk föl.

(Folytatás a 2. oldalon.)

KARÁCSONYJÁRÁS

(Folytatás az 1. oldalról.)

Innen Karácsonypuszta felé autózom. Felhőknek, s a nemszeretem havas esőnek nyoma sincs. A lellei mólóról muszáj végignézni a fáradt napfényben fürdőző, csendes tavon. Szemesen most zárva a postamúzeum, csak az előtte zöldellő régi postakocsi emlékeztet a századelő helyi kézbesítési szokásaira. Földvártól alig tucatnyi kilométerre fekszik Karácsonypuszta. Útközben még egy pillantás a gótikus kőröshegyi templomra, aztán balra keskeny, kacskaringós út vezet újabb állomásunkra, az épített úton csak ebből az irányból megközelíthető Bálványosra, amely közigazgatásilag Karácsonypuszta anyatelepülése. Közel a Balaton, de mintha messze, a végeken járnánk. Csend, nyugalom honol az egész faluban, átmenő forgalom errefelé nincs. A bálványosi polgármesteri hivatalban a fiatal hivatalsegéd, Kis Jánosné fogadja az idegeneket és a telefonokat. Mint meséli, ő intézi az adminisztrációt, a hivatalos postát is, a polgármester ugyanis tiszteletdíjas, a körjegyző pedig nem minden nap jut el a faluba. Kisné igazít el mindet Karácsonypuszta irányába. Zegzugos, kanyargós út ágazik el a puszta felé, amely jelenleg valóban puszta. A vadgesztenyefák kopaszon is hangulatot adnak a tájnak, de sehol egy lakóház. Néhány gazdasági épületet, régi istállót találtunk a bekötőút végén. A csöndet szinte hallani, hajdan bezzeg zajlott itt az élet. A régi uradalom helyén itt működött az Új Kalász Termelőszövetkezet szarvasmarhatenyészete, ám az új bérlő, Parti Imre inkább szárnyasjószággal kíván a jövőben foglalkozni. Természetesen nem postagalombokkal, azokra itt mi szükség lenne? Postás sem jár Karácsonypusztára, amióta senki nem lakja. A bérlő Szóládon ütötte fel tanyáját, az utolsó lakó, a falu legöregebbje, a 87 éves Szunyogh Józsi bácsi pedig beköltözött Bálványosra. Vele együtt 640-en élnek ebben a „zsáktelepülésen", közöttük egy postás is, Für László. Mint megtudjuk, egyik névrokonához, Für Lajoshoz és Für Anikóhoz sem köti vérségi kapcsolat. A fiatal, csinos postáskisasszony helyzete élő cáfolata a munkaerőpiac általánosságainak. Ő ugyanis a munkaalkalmat bőven kínáló Balatonszárszón él, onnan jár naponta húsz kilométert ingázva Bálványosra, ahol – mint már kiderült – postás szempontból

már nem jegyzik Karácsonypusztát. A postáskisasszonyt viszont annál inkább. A férfilakosság körében sokan helyi szépségkirálynőnek tartják Deffler Anettet.

Báványos-Karácsonypusztát elhagyva jókora út vár ránk Karácsondig. Az előző két településsel ellentétben ez utóbbi nagyon is közel áll a világ vérkeringéséhez. 3120 lakója Gyöngyös és a 3-as főút tőszomszédságában él, s a nagyközség határában most hatalmas munkagépek dogoznak: épül az új sztráda, amely (kilométerenként 12 forintért) még közelebb hozza Európát. Forgó István jegyző láthatóan büszke falujára. – Művelődési házunk és templomunk is műemlék jellegű. Az utóbbi tatarozásánál az egyik építőmunkás állítólag látta Szűz Máriát, sőt, le is fényképezte. Több újság írt az esetről, ki-ki eldöntheti, hogyan értékeli az esetet.

Karácsondnak egyébként semmi köze a karácsonyhoz, ezt már kikutatták a falu tudós férfijai. Ellenben nagyon is hétköznapiak a gondok. Munkalehetőségként helyben csak a szövetkezet kínálkozik, sokan azonban a visontai bányába és erőműbe, vagy Gyöngyösre járnak dolgozni. A helyi postahivatal nyolc dolgozónak nyújt igen szerény, de biztos megélhetést. Öt kézbesítő és három hivatali alkalmazott látja el a mátraalji község postai feladatait. Ismét a jegyzőtől érdeklődünk:

– Milyen levélnek örülnének itt a faluban?

– Budapestről várjuk így év végén a jó hírt hozó postást. Jó lenne, ha sok év után a település költségvetése végre követné az inflációt. Sajnos postásaink évről-évre kevesebb karácsonyi segéllyel kopogtathatnak be az arra rászorultakhoz.

A helységnévtár még egy, eddig nem említett karácsonyos faluról emlékezik meg. Karácsonmezőről, amely Zsálmány, Girált, Mikevágása, Bábafalva és Komlóskeresztes között, a 73-as út mentén bújik meg. Országtérképünkön azonban ne keresse senki e települést, az egykori Sáros megyei falu ugyanis jó háromnegyed évszázada Kelet-Szlovákiában, Kracunovce néven éli tovább mindennapjait. Szlovák közigazgatással, szlovák postással. Aki ott éppúgy ismer mindenkit falujában, mint magyarországi kollégája. S 24-én este ott is ugyanazért gyúlnak gyertyák a karácsonyfán, mint minálunk.

Mindenkinek, itt a Kárpátok között: hozzon jó híreket karácsonyra a postás!

KEMÉNY GÁBOR

Újlaki-Vátz László

NEM AKAROK DICSEKEDNI

Korelnöknője lehetne tán a magyar postásoknak Arday Lajosné. Azt a világot azonban, amelyben a szakmát ambiciózus ifjú leányként művelni kezdte, nem csupán az évtizedek, hanem immár mintha egész, évszázadosnak tűnő korszakok választanák el az ezredvégtől...

Ám az idős kolléganőnek nem kenyere a dicsekvés, de még önmaga előtérbe állítása sem: „Lajoska", történész fia ajánlotta édesanyját a Postás Dolgozó figyelmébe, arról olvasván lapunkban, hogy vélhetően már senki sem él a régi nyíregyházáik közül. Az Arday nénivel folytatott beszélgetésből, olykor a fiát, s a család írott emlékeit is segítségül hívó emlékezésből apránként felsejlenek a múlt hangulatai, szakmai és családi mozaikjai.

Solin nagypapa még Csehországból jött munkát keresni Magyarországra: egyike lett a millenniumi nagycsarnok építőinek. Az édesapa lakatos volt, utóbb főgépész lett egy budapesti üzemben. Scholin Ilona (így, németesen lett anyagkönyvezve) tehát Újpestre, munkáscsaládba született, 1905. március 22-én. Már elhunyt nővére tisztviselő volt a Magyar-Olasz Bankban. **Ilona 1922 júniusában, 17 évesen lett távbeszélő növendék a Magyar Királyi Postán.** A következő születésnapja után már napidíjas. A Teréz- és a József-központban dolgozott, majd jött a „B" listázás, mai szinonimájával az államigazgatási leépítés, s sok postásnak kellett választania vidéki hivatalok és a munkanélküliség között. Ő Nyíregyházát választotta.

Jó volt-e Pest után ott, az akkor viszonylag kicsiny, más hangulatú városban? Igen, jó volt, noha a munáscsaládból származó leány távolságtartást és gőgöt is érzékelt kolléganői részéről. Az idő tájt a postai, „nyugdíjas", azaz nyugdíjat ígérő állomások vonzerejét a teljes álláskínálat csekély mennyisége fokozta. Papkisasszonyok, dzsentrilányok, állástalan tanítónők dolgoztak a nyíregyházi 1-es hivatalban, s miként a sétatéren külön padjaik voltak, úgy bent is „kicsit érezteték származási fölényüket. Az időben még magáztuk egymást. Igaz, az úri kisasszonyok tegeződtek egymással, de ezt nekem csak akkor ajánlották fel, amikor férjhez mentem – ezt viszont már én utasítottam vissza..."

A postai állások delejes vonzerejét a majdani férj Arday Lajos esete szintúgy példázza: 276(!) jelentkező volt a nyíregyházi postadíjnoki állásra, amit ő végül is csakis a kis híján teljes debreceni jogi egyetemi végzettségének, s félárva papgyereki mivoltának köszönhetően tudott megkapni – Szabolcs megye református képviselőjének támogatásával. A postán ismerkedett össze azután Újpestről jött kolléganőjével, nem sokára feleségével.

Mire emlékszik még szívesen abból az időből Arday Lajosné? A munka különleges, voltaképpen kitüntetésnek számító pillanataira. Ő teljesített szolgálatot a Turán különvonaton, ha Horthy Miklós a Kállai birtokra utazott körvadászatra. Ilyen alkalmakkor ismerte meg a birtok gazdáját – „a két, igazi úriember egyikét, akivel valaha is találkoztam. A másik a nyíregyházi Porkoláb ügyvéd úr volt. Bezzeg, nem viselkedett úriember módra a nyíregyházi főispán, aki főleg választás idején volt durva, ha aggódtak a kormánypártért..."

Ardaynét tették 44-ben Nyíregyháza legbiztonságosabb pontjára is. A hivatal alatti betonbunkerből, egy külön kis fedezékből kezelte a központ katonai telefonvonalait, riasztott légitámadáskor. De már az is szakmai elismerésnek számított, hogy amikor Magyarország – ideiglenesen – ismét nagyobb lett, mindenki hozzá fordult, bármelyik eldugott falucskát kereste is egy-egy hozzátartozó. „Nem akarok dicsekedni" – mondja vonakodva, de csak kiderül: postásként gettóbeli zsidókon is segített, például a szigorúan korlátozott telefonálásukat szolgálati vonalon nyújtva meg, hogy Pestről gyógyszert kaphassanak...

A három gyerek miatt korkedvezménnyel ment nyugdíjba 1946-ban. A vezérigazgató külön levélben köszönte meg munkáját – előléptetés, pénzjutalom még oly jó munkáért sem volt szokásban akkor.

Hamarosan nehezült a család sorsa. Arday Lajos postafelügyelőt – mutatják most a Nyírségi Magyar Nép 48-as őszi, címoldalas cikkét – tipikus koncepciós perbe fogták. Nem számított, hogy ő volt az egyetlen a nyíregyházi vezető tisztségviselők közül, aki nem menekült nyugatra, sőt a budapesti evakuációból elsőnek tért haza 45 áprilisában és újjászervezte a postát. Mint ahogy az sem nyomott a latba – hacsak nem súlyosbítón Rákosiék alatt –, hogy szocdem volt. Pártbéli, kommunista, kisgazda, keresztény, zsidó és ateista társaival együtt úgymond hatalmas összeesküvést szervezett, amelynek keretében a vádirat szerint telefonon terjesztették az amerikai rádióhíreket és a népellenes, valamint a dicső Szovjetuniót kigúnyoló vicceket. A családfő a kétéves börtön után a MÁVAG-ban tudott elhelyezkedni, segédmunkásként. Utóbb ott a kémiai laborba került, 1958-as haláláig.

– A szakszervezetnek nagyon hálás vagyok – mondja az idős asszony. Amikor Nyíregyházán csomagfelvevő volt, mellette dolgozott egy altiszt. Bogdányi Berci utóbb szakszervezeti vezető lett, s a Bencúr utcában, egy véletlen találkozás során hallva a család szorult helyzetéről, havi 50 forint szakszervezeti tanulmányi segélyt utaltatott ki mindaddig, amíg Arday Lajos el nem végezte a gimnáziumot. Ez a pénz éppen elég volt ahhoz, hogy a szülővárosában „származása" miatt fel nem vett fiú elvégezhesse a gimnáziumot – Debrecenben. Igaz, a napi bejáráshoz hajnal 4-kor kellett kelnie...

Később Arday Lajosné – aki 46 óta megszakítás nélkül postás szakszervezeti tag – ismét kapcsolatba került a szakszervezettel, kísérgetvén a megromlott látású vezetőt, Dénes Piroskát. S habár 56 és 68 között segédmunkásnak kellett lennie az Elzett Műveknél, ami ottani nyugdíjra is jogosította, 69-ben magától értetődően kérte vissza postás nyugdíját, mert lélekben postás maradt...

Emlékek a karácsonyfán

„Nem volt akkor ajándékozás és nem volt vásárlási őrület" – mereng a valahai karácsonyokat a maiaktól elválasztó idő- és szokásbeli szakadék fölött Arday néni. Kislánykorában fenyőfájuk volt szaloncukrokkal, s nem dívott az ajándékozás: legfeljebb egy-egy pár meleg patentharisnyát találtak a gyerekek a fa alatt. Az étel pedig rendre borleves, rántott hal, mákos tészta volt. A második világháború alatt az ő gyerekei karácsonykor a jegyre kapott cipőnek örülhettek, akkor, s utána pedig édesanyjuk melaszból főzött szaloncukra díszítette a fát.

Később csak került üveg csúcsdísz, ezüst angyalhaj, egy-egy alma mellé aranyozott dió, de még az ötvenes években sem volt, lehetett több az ajándék, mint egy-egy jobb ruhadarab, cipő, könyv.

A 60-as évek már többet és jobbat hoztak az unokáknak, de ki csodálkozna azon, amit az idős kolléganő a máról mond: „Ez a világ már nem az én világom..."?

Ilona néni minden kollégának boldog karácsonyt kíván. Nem azzal kellene-e viszonoznunk, hogy jó egészséget kívánva legalább egy emléklappal szerzünk neki örömöt, felidézvén azt, hogy háromnegyed évszázada lett postás?

ÚJÉVI BETÖRŐK

Aki azt hiszi, hogy a bűnügyi krónika kizárólag csak sötét és véres bűnügyeket jegyzett fel az utókor számára, az nagyon téved, mivel a sok megrázó, súlyos bűncselekmény mellett helyenként olyan bűnesetek is szerepelnek a régi írások között, amelyek máig is mosolyra ingerlőek. Ünnepi számunkban ilyenekből sorakoztatok fel néhányat... Kezdem mindjárt néhány olyan, ma már nevesincs jómadár említésével, akik gazembersége hihetetlen humorérzékkel párosult.

Még a századforduló elején, a régi békevilágban, az egyik esztendőváltást megelőzően, egy pesti tolvajbanda több hetes előzetes felderítéssel adatokat gyűjtött. Az érdekelte őket, hogy kik azok a jómódú és budai polgárok, akik a szilvesztert vendégségben, vagy szórakozóhelyen töltik. Miután sikerült elegendő címet megszerezniük, hozzáláttak az alkalomhoz illeszkedő üdvözlőkártyák készítéséhez. Amikor aztán elérkezett a szilveszter éjszakája, ők is elindultak megkeresni az előre kiválasztott címeket, hogy a gondtalanul szórakozó családok és magánosok lakásaiba betörjenek, s ott a betörést a károsultak még nagyobb bosszantásával és saját maguk szórakoztatásával is összekapcsolják. Ez pedig úgy történt, hogy minden kifosztott lakásban ott hagytak egy előre elkészített üdvözlő kártyát emlékbe, ilyen szöveggel: „BUÉK és hasonló szerencsét, mint nekünk volt maguknál! Az önök betörői."

Más károsultak, hazatérve a szilveszterezésből ezt olvashatták: „REMÉLJÜK, ÖNÖK IS OLYAN JÓL SZÓRAKOZTAK AZ ÉJJEL, MINT MI ITT MAGUKNÁL. BUÉK - a betörők."

Az egyik népszerű énekesnő, amikor újév reggelén a sok éjszakai fellépéstől holtfáradtan hazatért, a betörők által felforgatott lakásban ezt a levelet találta: „DRÁGA MŰVÉSZNŐ! MAGA MA ÉJJEL BIZTOSAN OLYAN SOKAT PENDLIZIK, AKÁRCSAK MI. NAGYON EGYÜTTÉRZÜNK MAGÁVAL ÉS HA SZEMÉLYESEN NEM IS TALÁLKOZTUNK, FINOM ITALAIBÓL AZ ÖN EGÉSZSÉGÉRE IS KOCCINTOTTUNK ÉS BUÉK MAGÁNAK. AZ ÖN IMÁDÓI: A BETÖRŐK."

A következő eset nem szilveszterkor és nem újévben történt, de különlegessége és ritkasága miatt okvetlenül ide kívánkozik. Egy fondorlatos lelkű, ritka gazfickó, ugyancsak a századfordulót követő egyik évben, egy elegáns belvárosi üzletbe tört be és igen gazdag zsákmánnyal távozott. Mielőtt azonban lelépett, a tulajdonosok és az őt üldöző rendőrök bosszantására, az egyik kifosztott vitrinben egy botot helyezett el az alábbi szövegű kézzel írt kísérőlevéllel:

Reám nem mondhatják, hogy kicsinyes vagyok,
mert azért maguknak valamit itt hagyok!
Vigasztalásukra itt hagyom botomat,
hogy legyen majd mivel ütni a nyomomat.

Miközben a károsultak és a detektívek a kifosztott helyszínen mérgelődtek, a betörő jókat derült az általa kiagyalt tréfán. Ám korai volt az öröme a szokatlan csínytevés felett, hiszen a hekusok éppen kézzel írt versikéje alapján tudták őt lefülelni. Íme, nemcsak a fociban van becsúszó szerelés!

És a postások újságjában hadd fejezzem be az ünnepekre szánt történetek felidézését egy olyannal, amiben egykor postások is szerepeltek. Íme:

Évszázadunk elején, a sokat emlegetett békevilágban egy pesti tőzsdeügynök üzleti ügyben Romániába indult. Útközben azonban egy kisvárosban néhány elintéznivalója akadt. Emiatt megszakította útját. Miközben intézgette a dolgát, olyan fülesekhez jutott, hogy az URIKÁNY-ZSILVÖLGYI KŐSZÉNBÁNYA részvényei hamarosan busás hasznot hoznak. Ez a hír adta neki az ötletet, hogy sürgönyözzön Pestre, egyik kollégájának, nehogy a kedvező üzletből kimaradjon. A jószimatú ügynök az alábbi szövegű táviratot adta fel: „VEGYEN NEKEM SÜRGŐSEN HUSZONÖT URIKÁNYT ÉS KÜLDJE UTÁNAM BUKARESTBE! Fekete."

Csakhogy a kisördög néha a postán sem alszik. Ezért aztán a sürgönyt sajtóhibával, így továbbították: „VEGYEN NEKEM SÜRGŐSEN HUSZONÖT URILÁNYT ÉS KÜLDJE UTÁNAM BUKARESTBE! Fekete." A táviratot kezelő postai alkalmazott felháborodva jelentette a dolgot főnökének. A távíróhivatal vezetője leánykereskedelmet szimatolt az ügyben, ezért azonnal a rendőrséghez fordult, a zsaruk figyelmébe ajánlva a városkában tartózkodó vakmerő leánykereskedőt.

A városka rendőrsége hihetetlen gyorsasággal cselekedett, nehogy a veszélyes bűnöző kereket oldjon. A mit sem sejtő Feketét előállították. Hosszú, kínos tortúrán esett át, míg végre tisztázni tudta magát. Az volt a szerencséje, hogy a papírlapot, amire a távirat szövegét előzetesen felírta, sikerült megtalálnia. Így végre kiderült, hogy nem huszonöt úrilányt, hanem huszonöt urikányt kért.

Csengeri Hajdu Sándor

MÉG ÉLEK, MÉG ÍROK, MÉG VAGYOK

Aztán Hegedűs Géza bátyám kényelmesen elhelyezkedett XVIII. századi kecskelábú karosszékében, ráérősen rágyújtott, miközben elmagyarázta, hogy gyufával pipát, öngyújtóval cigarettát kell gyújtani, ezért van nadrágjának két zsebe. Szippantott egyet-egyet és mesélt, mesélt. Én pedig úgy éreztem, mintha valami mesefolyamon ringatóznék, mintha nagyapámat hallgatnám. fotóriporter kollégám, Németh Szabolcs is bele-bele feledkezett a mesehallgatásba, el-elfeledkezett, miért jött. Az írónak volt is miről anekdotázni, hiszen köztudott, hogy amit egyszer hall vagy lát, azt megjegyzi és többnyire leírja. Ő az egyik legszorgalmasabb magyar író, akinek most ismét kiadják kisregényét István királyról. Erről beszélgettünk, no meg a történetírás hasznáról.

– *Géza bátyám bány könyve jelent meg eddig?*

– Nyolcvanöt éves vagyok és 106 könyvem jelent meg, pedig öt évig – 1940. szeptember 5. én 1945. május 6. között – nem írhattam. Voltam katona, munkaszolgálatos, internált, deportált, exportált. Végigcsináltam a koncentrációs táborokat. Fogalmam sem volt, hogyan lehetett életben maradni. Többször voltam halálos beteg, flekk tífuszos, rám szakadt egy összeomló ház, engem kiástak és még élek, még írok, még vagyok.

– *Ez a „legújabb" könyve, úgy tudom, nagyon régi.*

– Abszolút nem új, valóban nagyon régen, valamikor a 60-as években írtam három hangjátékot és azokból csináltam kisregényeket, azzal a címmel, hogy *Kisregények a magyar államalapítás első évszázadából.* Az *első* Szent István uralomra jutásáról szólt, *második* a Vata-féle lázadásról, I. Endréről, a *harmadik* pedig Szent Lászlóról. Úgy látszik *Kéri Piroska*, a *Seneca Kiadó* tulajdonosa olvashatta ezt, mert 1000 éves évforduló lévén felhívott és elmondta, hogy felfedezte az Istvánról szóló kisregényemet, és kérte hajlandó vagyok-e kiadatni. Hajlandó voltam, azonnal. Címe az eredeti: *Géza fia István, a magyarok legelső királya.*

– *Hogyan lehet regényt írni úgy, hogy meglehetősen keveset tudunk Istvánról és koráról: Még Györffy György kitűnő István monográfiája is rekonstrukciónak tekinthető.*

– A történész rekonstrukciója nem olyan, mintha például egy régi, megrongált kapuba beépítek egy-egy új elemet. Az igaz, hogy Istvánról és koráról meglehetősen kevés dokumentum van, de törvényei fent maradtak és a legrégibb krónikák is írnak róla: Anonymus, Kézai, Kálti Márk. Eleget írnak, hogy ne csak következtethessünk. Aztán kiváló forrás az Intelmek a magyar politológiai irodalom legelsője. Ebből is kiderül, hogy István egyedi jelenség. Az apja, nagyon kedvelem az apát, Taksony fia Gézát, rájön arra a különböző vereségek után, hogy itt baj van, ha nem csatlakozik, ha nem hasonul: ha nem tér át a keresztény hitre. Követséget küld a német császárhoz, s miközben miséket látogat, eljár a fehér ló áldozásokra is. Amikor szemrehányást tesz neki egy pap, hogy tehet ilyent, azt válaszolja: *Elég nagy úr vagyok ahhoz, hogy két istenem legyen.* Géza okos, cinikus reálpolitikus lehetett, aki a fiát már kereszténynek neveltette. Tudta, ha nem Rómát választja, akkor vagy német, vagy bizánci uralom alá kerülhet az ország.

– *Mi a különbség az apa és a fiú között?*

– István műveltebb volt, mélységesen keresztény. Ő ebben a hitben nőtt fel: tudott írni, olvasni, fogalmazni. Tudott latinul és németül.

– *Vajkról miért keresztelkedett Istvánra?*

– Tévedésből nevezik őt Vajknak. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a keresztapja Voytech volt és annak neve magyarosan Vajk. Összekeverhette ezt Kálti Márk. Györffy György is ezt vallja.

– *Gondolom, ismeri a Szörényi-féle István, a király-t. Erről mi a véleménye?*

– Az, ami a Bob hercegről. Kacsóh János vitézének sincs semmi köze Petőfi János vitézéhez, legfeljebb nagyon jó Heltai slágerszövegeket és fülbemászó dallamokat hallhatunk. Ez nem baj. Ez se nem káros, se nem kártalan. A köztudatban a felhígítás közismeret lesz. Ez persze nem helyettesítheti a történelmi tudást. A hétköznapi embereknek nem kell oknyomozó történészeknek lenniök. Van tehát egy népi általtudat, a műveltebbek számára pedig van egy iskolás tudat. Ez szintén támadható, mert nem mindig tárja fel a történettudomány a régmúltat.

– *Tehát a történelmi regény nem hamisítás?*

– 106 könyvem közül 20 a magyar történelemről szól. Történelmi regényeimben a múlt hiteles. Persze az apró eseményeket a főhősök mellé a mellékalakokat ki kellett találnom. Én nem hamisítok. Eszemben sincs például azt írni, hogy Dózsa lelkes királypárti volt, hogy Tomori a büszke vezér titokban pártolta Dózsát. De a népi emlékeket felhasználom.

– *Történelmi regényeinek mi a funkciója, azon kívül, hogy mesél?*

– Én nem tudom elkülöníteni magamban a tanárt az írótól. Nem szeretek úgy tanítani, hogy ne szórakoztassak és nem szeretek úgy szórakoztatni, hogy ne tanítsak.

Udvarhelyi András

MINDÖRÖKKÉ MARATON

Bizonyára olvasóink közül is sokan emlékeznek még Siménfalvy Sándorra, a karakterszínészre, aki túl a nyolcvanon egy ország postás bácsijaként vált népszerűvé a Magyar Posta reklámjaiban. Egy hosszú színészi pálya végefelé vállalta el ezt a „könnyű" szerepet.

Farkas Zoltán nyugdíjas postai dolgozót sokkal kevesebben ismerik, aki hasonlóan hosszú életutat tudhat maga mögött, azzal a különbséggel, hogy nyugdíjba vonulása után, ha lehet, egy még nehezebb „szakmát" választott. Profi futóvá avanzsált.

A ma 87 esztendős Zoli bácsi persze nem ma kezdte a sportolást. 1926-ban igazolta le a Ferencvárosi Torna Club atlétika szakosztálya. A Fradi-szívnél aztán erősebbnek bizonyult Posta sötétebb zöldje, így lett tizenhárom év elteltével a Postás versenyzője. 50 kilométeres gyaloglásban többször nyert országos bajnokságot. Lakása falain oklevelek, régi fotók, a szekrények tetején serlegek, trófeák hirdetik a múlt dicsőségét.

És nem kevésbé a jelenét. Farkas Zoltán ugyanis a mai napig aktív sportoló, ahogyan arra már cikkünk elején is utaltunk. Nyugdíjaztatása után, 80 évesen vált igazi profivá, más munkája már nem lévén. Ekkor igazolt át a veteránokra specializálódott Honvéd Phönix atlétika szakosztályába, de a Postásnál eltöltött több mint fél évszázad ma is felejthetetlen az örökifjú postás számára.

S hogy mit tud manapság egy 87 esztendős futó? Bizonyos értelemben többet, mint a fiatal kollégák. Hiszen a száz métertől a maratonig a legkülönbözőbb versenyszámokban áll starthoz, s – tegyük hozzá – ér be sikeresen a célba. Eredményei az ő korosztályában minden túlzás nélkül világszínvonalúnak mondhatók, hiszen 21,2-t fut száz méteren, s 4 óra 50 perc alatt teljesíti a maratoni távot. Ez utóbbi eredményével még sok ellustult fiatalt is lepipálna, már persze azokat, akik öt kilométer után nem dőlnének ki a sorból.

Az eredményeknek ára van. Zoli bácsi naponta négy-öt kilométert fut, edzéseire néha felesége is elkíséri. Farkasné több mint két évtizeddel fiatalabb férjénél, de még ő sem bírja ura iramát. Ám veterán atlétánkat sokkal jobban bántja, hogy két lánya és hat unokája nem a sportolói pályát választotta.

Talán majd ha több idejük lesz rá. Úgy nyolcvanon túl...

Kemény Gábor

NYUGDÍJASAINK A HÉVIZI TV-BEN

A MATÁV Rt. Bács megyei Nyugdíjas Klub vezetőségének jóvoltából egy nagyobb csoport tagjaként vettem részt Hévizen 8 napos üdülésen. Az igen kedvezményes üdülést segítette a Hunguest Travel Iroda. Élményt jelentett a Hotel Aquamarin üdülőjében a fürdés és kezelés, ugyanúgy a látványosan épülő és szépülő Hévíz város megismerése. Itt még tél elején is olyan a tóparti táj, mint egy csodálatos tárlat. Látni lehet a kékesszürke tavat nagy ívben körülvevő parkot, a nagylevelű platánok arany és rozsdaszínű leveleit és a tó viztükrét, melyet a felszálló pára vastag takaró alá rejt.

Hévíz tiszta és egészséges levegőjét kihasználva délutánonként közös sétákat tettünk. Közben jókedvvel és mértéktartóan kerestük fel a dunántúli szürkebarátról nevezetes „melegedőket". Így kerültünk a város egyik közkedvelt PIROSKA nevű melegedőjébe, ahol nemvárt meglepetés ért bennünket. A város televíziós stábja várt bennünket és készített rólunk riportfilmet, bemutatva azt Hévíz lakosságának.

A fürdés és kezelés nyújtotta megfiatalodás mellett azonban a legmaradandóbb élmény az volt, hogy úgy éltünk Hévizen mintha otthon lennénk. A szálloda egymás melletti szobájában helyet foglalva nem éreztük magunkat egyedül. Mint egy nagy család éltünk együtt, elmélyítve újra az egymás iránti tiszteletet és szeretetet, mely érzésre a mai időkben igen nagy szükség van.

A 28 fős csoport nevében köszönjük meg a Klub vezetőségének fáradozását a pihenésért és a kirándulásokért, és várjuk a folytatást.

Németh Imréné nyugdíjas

DOBSA LEVÉL-CSATÁI

Kállay Bori, Dobsa Sándor és felesége

Kép és szöveg: *Kemény Gábor*

Aligha találnák ki olvasóink, melyik sportot űzi Dobsa Sándor, a Stúdió 11 vezetője. Akik a 11-es szám alapján a labdarúgásra tippelnek, nagyot tévednek. A közismert zeneszerző-zongorista ugyanis levelező sakkozó. E szellemi sportban pedig a 11-es legfeljebb azt jelentheti, hogy körülbelül ennyi napig tart, amíg az ellenfelek megadják válaszlépésüket. Így aztán egy-egy „heves csata" – különösen ha a játékosok a Föld ellentétes felén élnek – egy-másfél évig is elhúzódhat.

A levelezési sakk egyébként két szakma képviselőit segíti hozzá a megélhetéshez: egyrészt a humoristákat, akik nyomban e sportot választják hasonlatul, ha szuperlatívuszokban kívánnak szólni mondjuk a parlamenti döntéshozatal „gyorsaságáról", másrészt a postásokat, akik értelemszerűen főszereplőivé válnak e különleges vetélkedésnek.

Dobsa Sándor sajátosan magyarázza, miért éppen e formáját választotta a fekete-fehér figurákkal való játéknak. Mint mondja, éppenhogy az időhiány miatt kötött ki a „postássakknál". Mert igaz ugyan, hogy az ember beleőszül míg egy huszárgéhetes húzásra választ kap, de nem kell versenyekre utazni, hosszú órákat ülni a sakkasztal mellett – alkalmasint arra gondolva játék közben, hogy nemcsak a fekete-fehér asztal, hanem a fekete-fehér billentyűk is várják a zongora mellett. Így sakkozni lehet főzés, vagy akár autóvezetés közben is.

A Stúdió 11 vezetője tehát – a levelezési sakkválogatott oszlopos tagjaként – izgatottan várja a leveleket, amelyek hihetetlenül érdekes információkat tartalmaznak: egy betűt és egy számot. Dobsa Sándor számára csak egy levél volt kellemetlen az elmúlt években, méghozzá az, amelyet három évvel ezelőtt a Magyar Rádió akkori elnöke, Csúcs László írt, közölvén, az intézmény nem tart igényt az együttes további munkájára. Szerencsére a Stúdió 11 azóta is él és virul.

JÓ, HA TUDJA...

••• hogy decemberben a Mikulás különböző elnevezéssel a föld más és más országában többször is felbukkan. Magyarországon a piros ruhás, fehér nagyszakállú Mikulás, december 6-án, Miklós napán, vagy annak előestéjén jön a gyerekekhez. Angliában december 24-én – szenteste – minden gyerek a Fater Christmast, vagyis „Karácsony Apót" várja, aki rénszarvas húzta szánon érkezik. A spanyolok Papa Noelnek nevezik, és itt a szentesti éjféli mise utáni körmenetben az emberek fáklyák fényénél, gitározva, dobolva vonulnak végig az utcákon. Oroszországban kissé később – szilveszterkor – jön a Gyed Moroz, vagyis Fagyapó, hogy megajándékozza a gyerekeket. Finnországban, Pajakyla faluban, vagy ahogy a turisták nevezik: Santa Claus Villageban lakik a Mikulás, és egész évben várja a látogatókat. Karácsony környékén innen küldi – az előre megrendelt – ajándékokat, leveleket.

••• hogy, a „Csendes éj" először 1818 karácsonyán, a Salzburgtól délre fekvő Oberndorfban hangzott el, december 24-ének éjféli miséjén, amikor a faluban Joseh Mohr, a falu ifjú segédlelkésze és barátja, Franz Xaver Gruber, a szomszédos Arnsdorf tanítója adták elő e karácsonyi dalukat. Mohr írta a népi ihletésű, szívhez szóló szöveget és Gruber komponálta hozzá a dallamot.

••• hogy, a „Stille Nacht! Heilige Nacht!" szövege magyarul így hangzik:

Csendes éj, drága szent éj,
örvendj szív, bízva élj!
Isten gyermeke áldva néz rád,
hív az óra, mely víg reményt ád.
Jézus földre leszállt,
Jézus földre leszállt!

Csendes éj, drága szent éj,
pásztor nép gyorsan kélj,
halld az angyali alleluját,
száll itt zengve, s távolon át:
üdvhozó Jézusunk él,
üdvhozó Jézusunk él!

••• hogy, a karácsonyfa tovább marad szép és kevésbé hullatja tűleveleit, ha megvétel után a tövéből lefűrészelünk 2-5 cm-t, majd egy vödör vízbe állítjuk. A meleg vizet a fa könnyebben tudja felszívni. Még több folyadékot szív magába a fa, ha egy fúróval alul lyukakat fúrunk a csonk közepébe, és ebbe szorosan vattát tömködünk.

••• hogy, a fenyőnek is van gyógyító ereje. A fában áramló nedvek, a fa „vérkeringése" a közelében tartózkodóra hatással lehet. A fenyő elmulasztja a rosszkedvet, a lelki feszültséget, a megfázást. A gyantájából és a fenyőtűből kivont anyag javítja a vérkeringést, nyugtató hatású és csillapítja a köhögést. Aki sokat van fenyő közelében, könnyen el tudja fogadni mások véleményét, hamar túljut a válságos helyzeteken.

••• hogy, szilveszterkor, az óév búcsúztatásának éjjelén is igaz az a mondás: Inni csak mértékkel és tartózkodással érdemes! Arra is ügyeljünk, hogy mit értünk a mérték és mit a tartózkodás alatt. Az a bizonyos mérték: ne a vödör és a tartózkodási hely: ne az asztal alatt legyen!

••• hogy, a szilveszter itala: a borok királynőjének tartott pezsgő. Az étkezés előtti elfogyasztott száraz (dry) vagy félszáraz (demi sec) pezsgő, kellemes étvágygerjesztő (aperitif) lehet. A desszertek, sütemények mellett fogyasztott félédes (demi doux), és az édes (doux) pezsgő fokozza a jó hangulatot, a társasági együttlét örömét.

••• hogy, a Rákóczi túrós nevét nem a vezérlő fejedelemről, II. Rákóczi Ferencről kapta, hanem a hajdani Gellért étterem séfjéről, a brüsszeli világkiállítás magyar konyhájának vezetőjéről, a szakácsfejedelemről: Rákóczi Jánosról. „Konyhaművészet" című nagysikerű szakácskönyve, 1964-ben jelent meg. Az ebben található recept alapján érdemes a karácsonyi, szilveszteri ünnepi vendéglátáshoz elkészíteni ezt a közkedvelt süteményt.

Hozzávalók: 25 dkg liszt, 2 tojássárgája, 6 dkg cukor, 1 dl tejföl, csepp só, késhegynyi szódabikarbóna vagy 1 sütőpor. Töltelék: 50 dkg túró, 15 dkg cukor, 3 tojás, 2 dl tejföl, 2 zsemle, 5 dkg morzsa, 4 dkg mazsola, reszelt citromhéj. Tojáshab: 3 tojásfehérje, 16 dkg cukor, barackíz.

Elkészítés módja: A hozzávalókat gyúródeszkán összegyúrjuk és pihentetjük. Ezután ceruzavastagságúra kinyújtjuk, tepsibe tesszük, megszurkáljuk és félig kisütjük. Közben elkészítjük a tölteléket: A cukrot a tojássárgájával jól kikeverjük, hozzátesszük az áttört túrót, tejfölt, mazsolát, a lehámozott, apró kockára vágott zsemlét, citromhéjat, mindezt jól összekeverjük, végül könnyedén hozzávegyítünk 2 tojásfehérje felvert kemény habját. Ezután a féligsült lepényre egyenletesen ujjnyi vastagon rákenjük a tölteléket és mérsékelten meleg sütőben majdnem készre sütjük. Amíg a tészta sül, a maradék 3 tojásfehérjét a porcukorral kemény habbá verjük. Ezután a habbal csillagcsővel ellátott nyomózsák segítségével a sütőből kivett tészta tetejét berácsozzuk. Ismét sütőbe tesszük száradni, illetve világos sárgára sütjük. Ha kisült, a rácsok közé barackízt teszünk. Ha kissé kihűlt, melegvizes késsel feldaraboljuk.

••• hogy, a Magyar Csillagászati Egyesület 1997. december 27-e és 1998. január 1-je között téli észlelőtábort szervez ágasvári turistaházában. Részvételi díj, amely magában foglalja a szállás, a napi kétszeri étkezés és a szilveszteri asztro-vacsora költségeit is, egyesületi tagoknak 6000, másoknak 7000,– Ft.

Rákóczi Margit

Kárpáti Sándor rovata

HOGY VAGYUNK?

POPPER PÉTER A TÁRSADALMI KÖZÉRZETRŐL

– Hogy vannak? – kérdezte mosolyogva az ismert pszichológus, egyetemi tanár hallgatóságától, a Belvárosi Szabadegyetem legutóbbi előadásán. A derűsre hangolt indítás „lapját" vették a résztvevők, és főleg az első sorokból válaszoltak az előadónak. Hát igen – nyugtázta Popper Péter a néhány szavas, rögtönzött jelentéseket – ki így, ki úgy, jól-rosszul, vegyesen érezzük magunkat.

E közvetlen hangú bevezetés után élénk érdeklődés mutatkozott azirán, milyen diagnózist állít fel a társadalmi közérzetről egy olyan előadó, aki ugyan nem profi politikus, de volt egy ideig Horn Gyula beszélgető partnere, tanácsadója, s különben is, neves szakember, ismert közszereplő, véleményformáló személyiség.

– A közérzet alakulásában sok tényező játszik közre – hangsúlyozta Popper Péter – beleértve a múltat is. Fontos, hogy mi történik napjainkban a gazdaságban, a pénzügyekben – ügyeskedés, visszaélés, sikkasztás, korrupció –, de nem kiiktatható a velünk és bennünk élő *múlt* sem. A történelmet ugyanis nem lehet meg nem történtté nyilvánítani. Az 1945 utáni korszakot is lehetetlen kioperálni a magyar történelemből.

Ami a közelmúltat illeti: 1990-94. között olyan méreteket öltött a *dzsentri stílus*, hogy az már nem mehetett tovább. ezt csak tetézte a hatalomra került politikusok *ötlettelensége*, az, hogy előkerültek a harmincas-negyvenes évek jobboldali jelszavai. Így történhetett, hogy az MSZP nem megnyerte a választásokat, hanem *az MDF elvesztette.*

És mi van jelenleg, miként alakult a társadalmi szerkezet, egyes rétegek másokhoz való viszonya? Kialakult egy nem nagy, de elég erős *tőkés* réteg, amely érezhetően befolyásolja a politikai elitet. A nagyvállalkozókat, az új tőkéseket pedig befolyásolja a maffia. Van egy ún. *kiszolgáló réteg*, meglehetősen nagyszámú, és jelentős tényező. Ide tartoznak a divatos ügyvédek, butikusok, egyes neves művészek. Nem túl gazdagok, gyakran maguk is panaszkodnak, de jó kapcsolatokkal rendelkeznek.

A következő kategóriába sorolhatók azok, akik *sikeresek voltak* az „átkosban". Tudósok, orvosok, politikusok, gazdasági vezetők. Ők felhalmoztak annyit, hogy elég lesz életük végéig. Következnek a fix jövedelműek, az *alkalmazottak*, akik sokat dolgoznak, mégis lecsúsznak, elnyomorodnak, felélik tartalékaikat, nem polgárosodnak. S itt vannak azok, *akiket már eltaposott a rendszerváltás* – munkanélküliek, hajléktalanok, alkoholisták –, akik a társadalom peremére kerültek, akik gyakorlatilag már elvesztek.

És végül beszélni kell a *„szigetlakókról"*, a különböző vallásokhoz, szektákhoz, civilszervezetekhez tartozókról, akik azt tartják, hogy át kell vészelni ezeket az időket, segítve egymást. E szociális szigeteket alkotók igyekeznek megtartani a polgári értékek egy részét Ezzel kapcsolatban az előadó megjegyezte, hogy az igazi nagy, polgári kultúrát *a volt szocialista országok* képviselték, nem a nagytőke képviselői. Nálunk ez most elveszőben van.

Hogyan látja Popper Péter *a pártok* helyzetét, tevékenységét, a politikai elit viselkedését? Az *MSZP* nem él eléggé hatalmával. Horn Gyula gúzsba van kötve a sok egyeztetéstől. A kormány kínkeservvel még korrigálni tud, de gyakori az ügyetlenség, a bántó melléfogás, az irritálóan sok rossz kinevezés. Nem volt szerencsés a koalíciós érdekházasság mindenáron való erőltetése. *Gyáván nem szabad politizálni.* A sok lavírozás, a bátortalan politizálás visszaüt. Naivitás azt gondolni, hogy ha nem borítja ki a bilit a kormányzó párt, akkor lojálisabb lesz az ellenzék. Látjuk, nem így történik.

A jelenlegi parlamenti pártok nem igazi pártok – vélte az előadó –, hanem *választási érdekszövetségek.* Az aktualitások mentén politizálnak, és a nyugati intenciók alapján. Ideológiai fóbia jellemzi a pártokat. Egyik pártnak sincs igazi ideológiai alapja. Kinek a pártja például az MSZP, melyik réteget képviseli? Ki tudja: *mit jelent ma szocialistának lenni?* Horn szocialista beállítottságú, de felismerte, hogy a kapitalizmus realitás, ezért kapitalizálódni kell.

A pártok egyik mai jellemzője *a belső barakiri.* Lásd: MDF szétesése, a KDNP önpusztító viszálya, a kisgazdáknál a Maczó-ügy. A Fidesz meg túl sokat vált, annyit mint Pozsgay. És ezt nem szeretik a választók. Horn érdeme, hogy az MSZP nem esett szét, tagoltsága ellenére. A parlament meg a *veszekedő kamaszokra* hasonlít.

Bokros Lajosra emlékezve Popper Péter úgy ítéli meg „most is az egykori bajszos pénzügyminiszterből élünk". Gazdaságilag *igaza volt, csak nem lett volna szabad a nagy nyilvánosság elé engedni.* Nem tudta „eladni" tervét, koncepcióját, „csomagját". Ez is felveti a *kommunikáció* fontosságát, annak szükségességét, hogy a politikusok egyszerűen, világosan, a nép nyelvén beszéljenek a lakossággal, a választópolgárokkal. A *sajtóval* is tudni kell bánni – ez is a közelmúlt és a jelen tanulsága. Meg az is: bukásra ítéli magát az a kormány, amely megengedi a tőke hatalmát, a piac korlátlan működését az oktatásban, az egészségügyben, a könyvkiadásban, a művészetben, a képzőművészeti mecenatúrában. Ez egyébként bőszíti a közvéleményt is.

És a jövő? Mit mond erről Popper Péter? Véleménye szerint a *bevásárló központok* megjelenése élteti a reményt. A tőkebefektetések ugyanis táplálják a bizakodást, az optimizmust. Ezek ugyanis nem halott beruházások, vonzzák a vásárlóerőt. Aki hitelt vesz fel, vásárol (részletre) autót, abban él a remény a kibontakozásra, arra, hogy holnap vagy holnapután már könnyebb lesz. Mind ezzel együtt az sem kizárt, hogy (10-15 év múlva) megismétlődhet egy új szociális forradalom.

Politikai prognózis a közeljövőre? Ha nem jön közbe egy újabb Tocsik-ügy, akkor ismét az *MSZP* lesz a befutó. Nem azért, mert annyira jó, hanem mert a többi még rosszabb. Ezért marad a *legkisebb rossz.* A legvalószínűbb felállás 1998-ban? MSZP–SZDSZ–Fidesz-Magyar Polgári Párt.

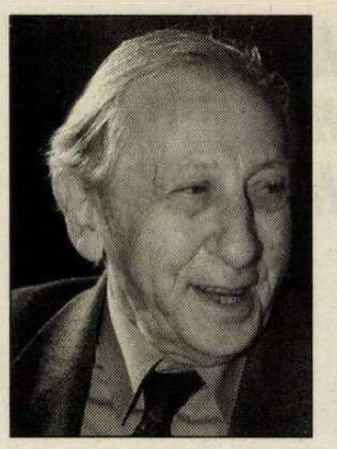

Várkonyi Endre

ÉV-VÉGI SZÁMVETÉS

Ilyenkor, év végének közeledtekor szinte akaratlanul is visszanézünk az elmúlt tizenkét hónapra: mi volt benne jó és mi rossz. Mit ismételnénk meg szívesen jövőre és mit szeretnénk mindenképpen elkerülni.

Kezdjük a rosszal. Csúnya veszekedések esztendejének is mondhatjuk 1997-et, sok olyan vita zajlott az ország házában, amelyben több volt a személyeskedés, a feltűnés keresése, mint az, amit számos képviselő nem győzött hangoztatni: a nép, a választópolgárok érdeke. Parlamentünk olykor jobban hasonlított holmi cirkuszi porondhoz, mint komoly politikai fórumhoz. S az sem vált éppen díszére, hogy a képviselői padsorok sokszor csaknem üresen tátongtak, még szavazásoknál sem mindig sikerült elegendő honatyát és -anyát összeverbuválni az ülésterembe.

Ennek olyan következménye is lett, hogy mind többen elfordultak a politikától. Pedig a rendszerváltás óta valóban megnőtt azok száma, akik meggyőződésüknek megfelelő pártot kerestek és úgy gondolták: találtak is. A most záruló év elején – a korábbi, népszerűtlen intézkedések hatására – a kormánypártok népszerűsége igen alacsonyan állt. Azóta azonban megváltozott a hangulat, mind többek számára vált világossá, hogy az ellenzék hangoskodása csupán egyes vezetőik személyének előtérbe tolására irányult, s a legkevésbé sem a viszonyok javítására, a kormány hibáinak korrigálására. Korántsem véletlen tehát, hogy a közvélemény-kutatások ismét a szocialista-liberális koalíció növekvő népszerűségét mutatják.

Másik rossz, amit nap nap után tapasztalunk: a közbiztonság hiánya. Kétségtelen, hogy a rendőrség ebben az évben sokat tett a szervezett bűnözés felszámolására, de legalábbis visszaszorítására. Mégsem értek véget a robbantások, az ilyesmit mindaddig soha nem tapasztalt budapestiek és más magyar városok lakosságának szinte a szeme előtt, ártatlan emberek életének veszélyeztetésével. Elképesztő történeteket hallottunk és olvastunk betörők arcátlan merészségéről, autótolvajok kártevéséről, erőszakoskodók, sőt gyilkosok rémtetteiről.

De arról is, hogy bár a közhangulat igen erősen szembefordult a közbiztonság veszélyeztetőivel és a rendőrségnek egyre többet sikerül közülük lakat alá juttatni – ritkaságszámba megy, hogy elvegyék méltó büntetésüket. Országszerte felháborította a becsületes embereket például a komlói milliárdos asszonynak, Tribuszer Zoltánnénak ügye. Komlói kisemberek megkárosításából szerezte vagyonát, a Legfelsőbb Bíróság kilenc évre ítélte –, ám „elfelejtette" nemcsak letartóztatni, de még az útlevelét bevonni is. A milliárdos csaló és három és fél évre ítélt bűntársa ma valahol külföldön üdül a becsapottak pénzéből. Más bűnözők pedig – ez csak természetes! – úgy érezhetik: a bíróság őket bátorítja, hiszen ha el is ítélnek valakit, messze van az még attól, hogy le is kellene ülni a büntetést.

Rossz az, méghozzá nagyon rossz, hogy sokszázezren vannak munka nélkül. Ebből különféle egyéb bajok is származnak, amelyek közt elsőként kell említeni a mind több helyen tapasztalható romaügyeket. Lehet vizsgálni, elemezni, hogy mi volt előbb: a munkalehetőséget sem remélő emberek összeférhetetlensége és „megélhetési" bűnözése, vagy némelyik eleve bűnöző életmódja – mindez a helyzeten semmit sem változtat. De az sem, ha megoldás keresése helyett kiközösítéshez vagy elköltöztetéshez nyúl egyik-másik önkormányzat.

Tovább tart az infláció és a drágaság. Bár 1997 „mentségére" meg kell mondani, hogy egyiket sem ez az év hozta, az előzőektől örökölte. Ha nem is faragott le sokat belőlük, valami halvány fény mégis látszik már annak a rettenetesen hosszú alagútnak a – reméljük, nem is olyan nagyon távoli – végén. Nemzetközi megfigyelők is elismerik, hogy Magyarország lakossága rendkívül nagy áldozatokat hozott az elmúlt években a nemzetgazdaság egyensúlyának megteremtése érdekében. Most már itt az ideje, hogy az áldozathozatal eredményeiben részesüljünk.

Ezért folytathatjuk azzal, ami jó volt (és maradt) a most múló esztendőben. Elsőként kell szólni arról a bizalomról, ami a november 16-i népszavazáson nyilvánult meg. A kormány sem gondolta, hogy ilyen nagy lesz a részvétel és azon belül az „igen" szavazatok száma. Bármit próbál csűrni-csavarni némelyik szélsőjobboldali fantaszta, a magyar nép a NATO mellett, illetve az oda való belépésre adta le voksait. S ezen az sem változtat, hogy egyes ellenzékiek már a szavazóhelyiségből kijövet igyekeztek politikai tőkét kovácsolni a népszavazásból – önmaguk számára.

Jó volt és maradt 1997-ben az, hogy szemmel láthatóan épült-szépült az ország. Igaz, ezt a szóhasználatot meglehetősen – és nem mindig indokoltan – elkoptatták a pártállam idején, ám tagadhatatlan, hogy ma az ország számos táján új gyárak, üzemek, üzletközpontok és (sajnos sokkal kisebb számban) lakások épülnek. Az örömben azonban üröm az, hogy ez nem mindenütt van így, bár éppen az év utolsó negyedében érkezett mind több hír arról, hogy az eddig lemaradó keleti országrészek iránt is fokozódik az érdeklődés.

Sok jót nem vártunk egy évvel ezelőtt 1997-től. Talán annyit sem, amennyi valóra vált. De több okkal remélhetjük, hogy a következő, az 1998-as év során sikerül előbbre – ha úgy tetszik: feljebb – lépnünk. Hiszen, ha körülnézünk, ma is ugyanannyi koldus nyújtja felénk a tenyerét, mint egy év előtt –, ha nem még több. Változatlanul sok a hajléktalan, meg a sokgyerekes család, amely közműtartozása miatt kiköltöztetéstől fél és nemegyszer okkal. És anyagi helyzettől függetlenül sok a magányos ember, akire nem nyitják az ajtót karácsonykor sem, s akinek – hogy haza beszéljünk – nem hoz ajándékcsomagot a postás ilyenkor sem.

Régi szokás, hogy ilyenkor, az év utolsó heteiben csillapodnak a gyűlölködő szenvedélyek, halkulnak a viták is. Többet foglalkozunk, törődünk gyermekeinkkel, unokáinkkal, a családdal, amelyre év közben oly kevés idő jutott. Egy hosszabb pillanatra, hetekre, napokra, de legalább karácsonyestére az ajtón kívül hagyjuk a gondokat, bajokat. A magánéletieket és az országosakat is.

S kimondjuk azt a szót, amely rohanó-versengő világunkban olyan ritkán hangzik el: SZERETET.

OTT KÖVETIK AZ INFLÁCIÓT

36 ország képviselői között Mundruczó Kornél a magyar Postás Szakszervezet elnöke is résztvett a német postás szakszervezet brémai konkresszusán. A postatörvény, a tarifarendszer, és a posta kollektív szerződése szerepeltek az egy hétig tartó kongresszus fő kérdései között.

A tanácskozáson a 600 küldöttön kívül a postaminiszter, Bréma város polgármestere, és a politikai pártok képviselői is megjelentek. Az egyhetes intenzív munka a médiák figyelmét is magára vonta, az újságok naponta beszámoltak a kongresszus történéseiről.

Figyelemreméltó volt a pontos és precíz előkészítés. Az előző évi munkáról 600 oldalon adtak számot, a tagságtól összegyűjtött módosító indítványokat pedig egyenként tárgyalták meg. A bérfejlesztéssel kapcsolatban kiderült, hogy infláció alatti bérfejlesztésről Nyugat-Európában szó sem lehet. Még az infláció követését sem tekintik bérfejlesztésnek. A német postás épp ezért elégedett, és a német viszonyok között is jólfizetett, azzal a szépséghibával, hogy a keleti tartományok bérei közel 15%-kal alacsonyabbak a nyugatiakénál. A kongresszuson ez kemény kritikát kapott, ezt követően pedig határozatba foglalták a felzárkózás igényét.

Kollegáink nagyra becsülték a magyar szakszervezetet, képviselőit ugyanabban a szállodában helyezték el, ahol a német postás szakszervezet elnöke is lakott. A városházi búcsúvacsorán a német szakszervezeti elnök kifejezett kérése volt, hogy a magyar delegációval üljön egy asztalhoz. Ezen az állófogadáson a magyarok nyitották meg a vacsorát.

Rácz-Udvarhelyi

TAGTOBOROZNI NEHÉZ

A postai és távközlési dolgozók szakszervezetei rendeztek nemzetközi konferenciát a tagtoborzás jegyében, illetve előadások hangzottak el a tagtoborzás szerepéről, fontosságáról november 24-én Budapesten a Cházár András úti székházban. Előadást tartott dr.Peter Malzahn, Német Postai és Távközlési Szakszervezetek kommunikációs tanácsadója is, aki egyebek mellett a tagtoborzásról, a szakszervezeti kérdésekről, a kommunikáció fontosságáról beszélt. Erről kérdeztük mi is.

– Mekkora a postai távközlési szakszervezetek szervezettsége Németországban?

– Túl alacsony. A postás és távközlési dolgozók száma a szakszervezetben jelenleg a bűvös 500 ezres szám alá esett, s ez baj. A tagtoborzás területén számos külsős cég dolgozik, ám az eredmények megkérdőjelezik hatékonyságukat. Jelenleg az a célunk, hogy hatékonyabbá tegyük a tagtoborzást. A szakszervezeteknek minél több tagra van szükségük, mert a szakmai vezetés nem utolsó sorban azon méri le a szakszervezetek erejét, hogy mekkora a létszámuk, s mennyi tagdíjat fizetnek be a tagok. Szóval figyelni kell ezekre a dolgokra is, bár szerintem egy szakszervezet súlya nemcsak ezen múlik. Az a fontos, hogy hatékonyan védjék az alkalmazottakat, az egyszerű embereket. A szakszervezetek nem pártokhoz kötődnek, hanem a munkavállalókhoz, a kisemberekhez, akiket képviselniük, védeniük kell. Ha ezt sikeresen végzik, akkor erősek, a szakmai vezetés komolyan veszi őket.

– Ön szerint miért csökkent a szervezettség?

– Nemcsak maga a tény érdekes, hanem inkább az, mi van a háttérben. A baj az, hogy a társadalomban egyre jobban terjed az individualizmus, s mind kevesebb a párbeszéd. Elvesztőben vannak olyan értékek, mint a szolidaritás, a kiállás egymás mellett. Márpedig a szakszervezeteknek mindig is ezek az értékek voltak a legfontosabbak. Ehelyett mindenki a maga útját járja. Az ifjúsági tagok létszámának csökkenése különösen aggasztó. A fiatalok eleve azt tanulják, hogy csak magukkal törődjenek, s ez nagyon nagy baj. A tagtoborzás helyenként azért is működik rosszul, mert hiányzik a személyes kapcsolat, a példamutatás. A szakszervezeti tisztségviselők felelőssége tehát különösen nagy most, hiszen emberi tartásuk, meggyőző erejük méginkább szerepet kap.

– Mit tanácsolna a magyaroknak?

– Pontosan nem ismerem a magyar szakszervezetek elképzeléseit, gondjait, tehát konkrét tanácsokat nem osztogatnék. Az elv ugyanakkor egyszerű: mindenáron törekedni kell arra, hogy a tagtoborzás sikeres legyen. Ez nem kis részben szervezési, kommunikációs kérdés. Sokszor az okozza a bajt, hogy a szakszervezeti tisztségviselők a tagtoborzásnál félnek a kudarctól, attól, hogy visszautasítják őket. Ez eleve görcsöt okoz, s kedvét szegi az embereknek. Ettől kell megszabadulni, s elhitetni a leendő tagokkal, hogy szükség van rájuk a szakszervezetben. A magyar és a német szakszervezetek között a téren bizonyos különbség van, hogy nem elég az akarás, hanem szisztematikusan cselekedni is kell. Ezt mindenképpen jótanácsként mondanám a magyaroknak.

– Hogyan látja mai világunkban: miért van szükség szakszervezetre?

– Ez részint politikai izlés dolga is, hiszen a szakszervezetek az egyszerű emberek, a munkavállalók oldalán állnak. Másrészt a szakszervezetek egyfajta rendteremtő szerepet is ellátnak, hiszen összefogják a dolgozókat, akik így egységesen léphetnek fel a munkaadókkal szemben. Németországban bizonyos ipari ágazatokban például kimondottan támogatják a szakszervezeteket, mert ezáltal elkerülhetőek a vadsztrájkok, s a szakmai vezetés tudja, kivel tárgyaljon. A szakszervezetek ugyanakkor hatalmi egyensúlyt is teremtenek. A tagok számára pedig védelmet nyújtanak, olyan értéket biztosíthatnak, mint a szolidaritás. Mai világunkban minderről nem szabad megfeledkeznünk, hiszen ezek örök értékek.

cs. a.

HORDALÉK

• Bumm!

Úgy negyedszázada kezdtem újságírói pályámat egy Dolgozók Lapja nevű megyei napilapnál. Már az elején megtanultam, hogy a sajtó szabad. Pontosabban: a szabad hazában a szabad sajtó szabad újságírója mindent megírhat, amit szabad. Hogy jutott ez eszembe? A rádióban mondták, hogy magyar–szlovák közös akció során elcsíptek 5 kiló semtex plasztikus robbanóanyagot némi kalasnyikovval, maroklőfegyverekkel és lőszerrel fűszerezve. Az említett robbanóanyag mintegy két-két és félszeresét tudja a hagyományos TNT-nek, amiből húsz deka elég egy vasúti sín megrongálásához. Nos, ezt a gyurmát a magyar alvilág rendelte meg, el sem tudom képzelni, hány autót akartak vele a levegőbe repíteni. Gondoltam, ez akkora „durranás", hogy a rádiónál jóval nagyobb publikumot magáénak tudó közszolgálati televízió talán többet mond az esetről. Tévedtem. Aznap semmi, a bűnügyi műsorban semmi, a reggeli híradóban semmi, végül az ötperces hírekben egy mondat. Megnéztem egy külföldi érdekeltségű lapcsoport egyik napi lapját – semmi. Azt hinné az ember, hogy a rendőrség, a belügyminiszter, és a rendőrtábornokok egymást túlharsogva dicsekszenek a sikerrel. Talán használ valakinek, ha nem tudunk erről túl sokat? Na bumm, legfeljebb nem ott veszem a semtexet.

• Igen-Nem

Lezajlott a népszavazás, most már semmi akadálya nincs – hacsak az amerikai kongresszus ellenkezése nem, hogy katonás léptekkel a NATO-ba masírozzunk. Ez tény, nem érdemes rágódni azon, hogy mi lett volna ha másképp dönt az ország, és miért így döntött, miért nem mondott nemet. Mégis, a népszavazás hosszú időre témát ad a politikusoknak és az elemzőknek. Azt mondja az egyik kormánypárti honatya, hogy sokkal nagyobb az igenlők tábora, mint ahányan voksoltak csakhogy a NATO-t ellenzők aktívabbak voltak, arányukhoz képest többen mentek szavazni. Mindjárt másnap egy parlamenten kívüli párthoz sem tartozó No NATO-zótól megtudtuk, azért ellenezték csak 14 százaléknyian a csatlakozást, mert többségében azok járultak az urnákhoz, akik bedőltek a parlamenti propagandának. Mi ebből a kiút? Ismételjük meg néhány milliárdért a népszavazást, tegyük kötelezővé, s akkor eldől kinek van igaza, mert már magam is kíváncsi vagyok rá.

Mellesleg a parlamentben összegyűlt kilenc képviselő napokon keresztül próbálta meggyőzni egymást, milyen bölcs ez a nép, és az ő pártjuk nélkül valószínűleg a döntés nem lett volna ennyire bölcs. Közben úgy magától megszületett a '98-as adótörvény, amelyik pont olyan fejlődési rendellenességeket mutat, mint az előző, ráférne az egészségügyre is egy-két jó döntés, a mezőgazdaság szénáját is rendbe kéne tenni. Ez már a választási kampány, akárki akármit mond!

EGY KIRÁNDULÁS MARGÓJÁRA

Munkahelyi közösségünk szeret kirándulni. Az utóbbi másfél évtizedben eljutottunk az ország szinte minden tájegységére, valami azonban ez idáig kimaradt, de egy szép októberi szombaton meglátogattuk az Ópusztaszeri Nemzeti Parkot.

A látvány varázsa, az élmények sokszínűsége, megindította Miklós bácsit, aki nyugdíjas, bejárta velünk az ország legszebb vidékeit, együtt csodáltuk a Szalajka vízesését, koccintottunk a Szépasszony-völgyi pincék hűvösében és koptattuk a pécsi belváros köveit. Az élmények és emlékek örökké összekötnek bennünket, ám Miklós bácsi, 40 km-re szegedi lakásától, az ópusztaszeri napsütésben olyasmit mondott nekem, amit az életben kevésszer mond ki az ember.

Egyszerű, szikár tőmondat: Ez életem legboldogabb napja volt. Azóta is foglalkoztat ez, vajon miért nem a Mecsek szerpentinjein, a Bükk csúcsai között vagy az egri vár falai tövében fogalmazódott meg. Talán ezek kevésbé voltak emlékezetesek Miklós bácsi számára?

Akkor eszembe jutott egy másik kirándulás, amit sok évvel ezelőtt, egy Trabantban ülve a szomszédos Mártélyra tettünk családommal. Csónakáztunk, napoztunk, fociztunk és úsztunk, majd estefelé az ártéri erődben ritkán látott madarak szálltak el fölöttünk, lassú szárnycsapásokkal. S amikor este hazaindultunk, a szőke kisfiam állt elém és azt mondta: Apu, ez életem legboldogabb napja volt.

Igen, mindannyian keressük a percet, amikor utolérjük a kék madárként tovaröppenő boldogságot, várjuk, mikor halljuk meg üzenetét. Kóstolgatjuk Európát a „szögesdrót mögül kibújva", hunyorogva, csodálkozva. Talán azt keressük, amit odahaza nem találtunk meg, talán a szabadságot akarjuk megérinteni, megízlelni az ízét, pedig néha milyen keserű tud lenni. Hiszen, ami egyik embernek a szabadságot, az másnak a gátlástalanság diadalát jelentheti.

Az utolsó Dallast nézve, Jockey millióira gondolva elégedetten nyújtózkodtunk egyet az ágyban és közben nem gondoltunk a jövő heti fűtésszámlára. Pénteken még a Texas égbenyúló felhőkarcolóitól káprázott a szemünk és szombaton megint hiába vártuk a kőművest, pedig omladozott a vakolat. A tenger sós ízére és finom homokjára gondoltunk, miközben nem figyeltünk a gyerek kérdésére: apu a hétvégén ugye megint elmegyünk a Tiszára? Azután buszba szálltunk és sportolni mentünk, örültünk egymásnak és annak, hogy mi postások, munkatársak és ritkán látott ismerősök küzdhetünk, örülhetünk és közösnek éreztük a sikereket.

A Dallas véget ért, de számomra már régebben befejeződött. Évekkel ezelőtt Friderikusz Sándor műsorában megjelent Jockey személyesen. Emlékszem, mindenki lélegzet-visszafojtva várta a sorozat népszerűségének csúcspontján, hogy bejön majd Jockey csodálatos, ellenállhatatlan mosolyával, sármos külsejével, elegánsan és győzedelmesen. Felharsant a zene és megjelent egy rikító, ősz hajú, fáradt tekintetű, öregedő színész. A döbbent csend után feldübörgött a taps, amelynek erősségét az adta, hogy a közönség többsége nem azt az ember látta, aki megjelent, hanem azt, akit látni szeretett volna.

Vajon meddig tapsolunk még álmainknak?

Igaz, álmok nélkül szürkébb az élet, de a valóságot álmokkal pótolni nem lehet, mert elveszítjük, amiért küzdeni érdemes. A kérdésre szavakkal szinte lehetetlen válaszolni, tetteinkben rejtőzik a válasz, vagy vállaljuk önmagunkat hibáinkkal, tévedéseinkkel, néha fáradtan, néha kissé ingerülten, de mindig odafigyelve a mások szavára is, vagy kinyitjuk a TV-t és keresünk egy új „Jockeyt" önmagunknak.

Kalmár László

MONOSTORTÓL KAMARAERDŐIG

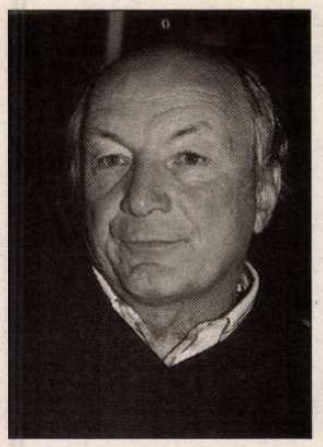

Március elsejétől a Komáromi 1-es postának új – megbízott – hivatalvezető helyettese van. **Puskás Csaba** jól ismert személyiség a BUVIG területén, 1958-tól dolgozik a postánál, az első perctől tagja a szakszervezetnek. A Kulturális és Sportbizottságban tevékenykedik. A postával való ismeretsége azonban sokkal régebbi keletű.

– Komáromi születésű vagyok – kezdi Puskás Csaba –, édesapám itt volt hivatalvezető-helyettes, édesanyám is postás volt. Vasas szakmát kezdtem tanulni, de fémforgács ment a szemembe, abba kellett hagynom. Talán szerencse is, mert így kerültem 1958-ban a postához táviratkézbesítőnek. Később csomagkézbesítő járatos, kézbesítő, rovatoló voltam, közben elvégeztem a postaforgalmi technikumot. Rendszeres helyettesként dogoztam, amíg a gyermekem meg nem született. Ekkor mentem vissza kézbesítőnek. Őszintén szólva ezt a munkát szeretem a legjobban.

– Nem ez a legnehezebb?

– Tönkre is ment a gerincem, kilenc év után visszakerültem a szállítószolgálathoz. A kézbesítés számomra azért volt érdekes, mert szerettem az embereket, ismertem is őket. Valószínű ezért kezdtem el tevékenykedni a szakszervezetben.

– Tudom, most is oroszlánrészt vállal a juniálisok szervezésében…

– Egyrészt ez egy jól összehangolt csapatmunka, a dolgozók összetartása nélkül ez nem lenne. Másrészt az ötlet sem új. Amikor gyerek voltam, a komáromi postások Koppánymonostoron tartottak rendszeresen összejöveteleket. Ez mindig új lendületet adott, s talán ennek is köszönhetően nagyon erős volt a postásszolidaritás. A kamaraerdei juniális egyre népszerűbb, az első alkalommal 800-an voltunk, tavaly 1800-an, az idén közelítettünk a kétezerhez. Tatabányán is tartunk minden évben majálist, az eső ellenére itt is sokan lesték, mit főz Varsányi László.

– Ha újra kezdhetné, megint ezt az utat választaná?

– Nem bántam meg, hogy a postához szegődtem. Édesapám is vérbeli postás még ma, 84 éves korában is. Sokat beszélünk erről a munkáról, néha még vitatkozunk is. Hivatali ideje óta nagyot változott a világ.

– Ő is tevékenykedett a szakszervezetben?

– Természetesen, és nagyon jól esett neki, hogy a Postás Szakszervezet 50 éves évfordulójára őt is meghívták, és huszonnégy évvel a nyugdíjazása után sem feledkeztek meg róla. Nagyon büszke az ajándékokra.

– Nemcsak a munka, a szakszervezet is megváltozott…

– Én talán most tartom igazán fontosnak a szakszervezetet. Ha nincs ki képviselje a dolgozót, elveszik. Sajnos, nem minden titkár viszi jól a csapatát. Ahol a tagok értesülnek mindenről, jól összefogott a társaság, ott nincs kilépő.

– Ha a tündér megjelenne, mit kívánna tőle?

– Régóta tervezem, hogy a Benczúr utcai házba szervezek egy hangversenyt. A tatabányai városi fúvósokat hívnám. Másodiknak azt kívánnám, hogy a kamaraerdei juniálisok még nagyon sokáig megmaradjanak. Végül szeretném a hátralévő öt évet egészségben ledolgozni.

Fodor Zsolt

MI LESZ A KARÁCSONYFA ALATT?

Már megjelentek az utcán a karácsonyi forgalmat megcsapolni szándékozó zugárusok, itt-ott a fenyők illatát is érezhetjük, egész erdők költöznek ilyenkor a városokba. Közeledünk az esztendő legszebb ünnepéhez. A Karácsonyról tatabányai postásokkal beszélgetünk.

Szabó István, tizenhárom éve kézbesítő, édesanyja is postás, a feleségét is a szakmának köszönheti.

– Amikor ezt a munkát kezdtem – emlékszik a fiatal kézbesítő – jóval több képeslap volt, mint ma. Ilyenkor inkább a csomagküldők és az áruházak aktivizálódnak, rengeteg a katalógus. Az már a múlté, hogy húszasával küldték az emberek a karácsonyi jókívánságaikat, jó, ha 1-2 darabot kapnak.

– Mit vár a karácsonytól?

– Jobbat, főleg anyagilag. A változások gondokat hoztak, a pénzhiány, a feszültség a levegőben van. Ilyen a kézbesítő osztály, ilyen a posta és ilyen az ország is.

– Ezt nem a karácsony oldja meg…

– Nem, de tényleges pozitív változásokra van szükség, egyszer el kellene kezdeni jobban gazdálkodni. Egyébként szép karácsonyra számítok – legalább ez legyen szép. Májusban volt az esküvőnk, ez lesz az első közös karácsonyunk. Emlékszem, gyerekoromban milyen varázslatos volt ez az ünnep. A fenyő illata, a csillagszóró és a gyertyák fénye… de szép volt! Ezt a hangulatot keresem az idei karácsonyban. Az ajándékok kiötlése az izgalom, hogy tetszik-e majd, de ez már a felnőttkori örömök közé tartozik.

– A trónörökös mikor érkezik?

– Karácsonyra még nem, majd tavasszal.

Scheib Jánosné a város legrégibb kézbesítője, harmincnyolcadik alkalommal kopogtat az ajtókon a karácsonyi üdvözlőlapokkal.

– Nem kis teljesítmény ez a 38 év!

– Pedig már nehezen bírom, elfáradtam. Nem tudom, lehet-e 62 éves korig kézbesíteni. Nekem szerencsém volt, sok segítséget kaptam a szüleimtől, amíg a gyerekek kicsik voltak. Most már fáj a lábam, ha megpihenek, nehezemre esik újra nekiindulni.

– Mások a mai karácsonyok, mint a 38 évvel ezelőttiek?

– Akkor is sok munka volt, ma is. Lehet, hogy a nosztalgia mondatja velem, de akkor jobb volt, mert közelebb voltunk egymáshoz. Ezt nem fizikai értelemben gondolom. Ma mindenki fut, nincs idejük egymásra az embereknek. A forgalom szempontjából nem sok különbség van az évközi időszak és az ünnep között, nagyon sok a hivatalos küldemény, a privát levelezést csökkenni látom.

– Karácsonykor sem írnak?

– Sokan mondják, nem írnak képeslapot, mert sokba kerül, mégis csalódottak, ha nem kapnak. Én kilenc lapot küldök szeretteimnek, barátaimnak, ápolom a kapcsolatokat.

– Mit vár az ünneptől?

– A legfontosabb, hogy a család egészséges legyen, s békességben ünnepelhessünk a három gyerekemmel és az unokámmal, Regina most múlt négy éves, mindannyian őt kényeztetjük, én egy Barbie babával és a hozzá „járó" házzal szeretném meglepni.

Csősz Mihályné, három gyermek édesanyja 13 éve koptatja a tatabányai aszfaltot vállán a kézbesítők táskájával. Amikor a karácsonyról kérdezem, elmosolyodik.

– Ó, én úgy zuhanok be a karácsonyfa alá, olyan fáradt vagyok. Igaz, már nincs olyan sok magánlevél, mint régen, de rengeteg a reklám, a prospektus. Végül is nem baj, mert ebből él a posta. Kicsit üzletté vált ez az ünnep, az embereknek nincs pénzük erre. A karácsony a lelkekben van.

– Az ünnepi készülődésből sokat kell magára vállalnia a családnak?

– Nem kell, de vállalják. A férjem belevágja a fát a tartóba, a 14 és 18 éves lányok feldíszítik, én sütök, főzök, ezt nem szívesen hagyom másra.

– Mi lesz a karácsonyi menü?

– Még nem tudom. Tavaly a férjem gesztenyés pulykával lepett meg bennünket, fantasztikus volt. Kitűnően főz. A lányom tortával kedveskedett, de azért maradt nekem is elég munka.

– Nagy karácsonyfájuk lesz?

– Nagy bizony, s nemcsak az ötéves fiunk kedvéért… A karácsony a legszebb ünnep, legyen meg a varázsa!

– Mire emlékszik legszívesebben a gyerekkori karácsonyokból?

– Imádtam, hogy mindannyian együtt lehetünk. Nem szólt a vekker, senkinek nem kellett elrohanni, anyukám odaült közénk a fa alá és játszottunk. Nagyon szép volt… jó előre készülök, hogy most is így legyen.

– Mit szeretne kapni?

– Ajándékra nem is gondoltam, csak azt szeretném, ha anyukám, az anyósom, a nővérem és mindenki a családból együtt legyen. Sajnos ez nem biztos, hogy sikerül, mert családi házban laknak, állatokat tartanak, nem könnyű így eljönni az ünnepekre.

Fi-Fo

Kétmilliárdos nyereség

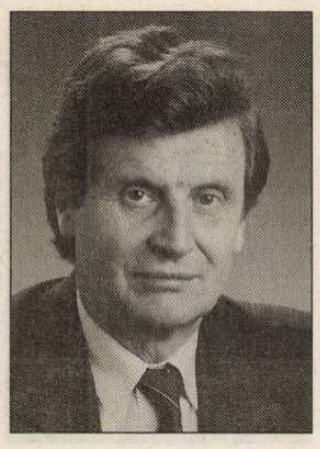

Aki figyelemmel kíséri a politika napi híreit, láthatja, hallhatja, hogy mostanában meglehetősen sok, fontos tennivalóval kell megbirkóznia a posta szakmai felügyeletét is ellátó Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztériumnak. Természetesen a tárca első emberének is bőven kijut a munkából, percre beosztott programjai között mégis szakított időt egy rövid beszélgetésre, hogy tájékoztathassuk olvasóinkat: közeledve az esztendő végéhez hogyan látja a Magyar Posta Rt. jelenét és jövőjét **dr. Lotz Károly** miniszter?

– Örömmel értesültem róla, hogy minden gondjával együtt a szervezetváltozás a vártnál is eredményesebben alakítja a részvénytársaság életét. Növekedett a postai szolgáltatások forgalma, a tervezettnél több a postai úton továbbított levél, csomag, sikeresnek bizonyult az értékpapír-forgalmazás, vagyis derekasan állják a kemény piaci versenyt.

– Legutóbbi beszélgetésünkkor újdonságok is szóba kerültek...

– Ahogy tudom, az év eleji tervek többsége mára megvalósult, főként a pénzforgalmi területen jelentős az előrelépés: működik a lakástakarék-szolgáltatás, megkezdődött – és jövőre nagy ütemben folytatódik – a POS-terminálok telepítése, bővült az állampapír-kínálat. Azt hiszem, nemcsak a jó pályázatnak, hanem a kedvező tapasztalatoknak is köszönhető, hogy a posta kapta a megbízást a tv üzemben tartási díjainak beszedésére. A bővülő kereskedelmi tevékenységgel, egyebek között az osztrák autópálya-matricák forgalmazásával sikerült színvonalasabbá tenni az ügyfélkiszolgálást.

– Lehet már tudni, milyen évet zár a részvénytársaság?

– Várhatóan eredményeset, úgy hallom, a nyereség közelíti majd a kétmilliárdot. Ha azt is számításba vesszük, hogy mindezt kétszázalékos létszámcsökkenés mellett, két és fél százalékos forgalomnöveléssel érték el, több mint tiszteletreméltó.

– Új feladatok, nagyobb teljesítmény – mindezt mennyiért?

– Ha a fizetésekre céloz, tudomásom szerint átlagosan 21 százalékkal emelkedett a postán dolgozók bére.

– És mi lesz jövőre?

– A bérekkel? Az Érdekegyeztető Tanács a többségi állami tulajdonú társaságoknál 13–16,5 százalékos átlagkereset-növekedést ajánl. Mivel a postai dolgozók bére az egyéb ágazatokhoz mérve még mindig alacsony, az ideihez hasonló teljesítmények mellett erős a szándék a lemaradás mérséklésére; kevésbé bonyolultan fogalmazva: van esély az ajánlottnál magasabb keresetnövelésre. A postásokat, gondolom, a saját jövedelmükön túl a részvénytársaság egyéb tervei is érdeklik. 1998-ban a postai szolgáltatások eddig megszerzett piacának megtartása, remélt bővítése mellett folytatódniuk kell a fejlesztéseknek is. Adottak lesznek az elektronikus posta, azaz a már régen emlegetett „hibridlevél" bevezetésének tárgyi és személyi feltételei, segítve a küldemény-előkészítés további bővítését.

– Említette a POS-terminálokat. Miért van rájuk szükség?

– A pénzforgalomban biztonsági és kényelmi okokból is egyre erősödő igény a készpénzkímélő módszerek széles körű alkalmazása. A tervek szerint jövőre ezeknek a berendezéseknek a segítségével már minden postán lehetővé válik az elektronikus alapokon nyugvó bankkártya-elfogadás, a terminálok egyéb pénzügyi tranzakciókra is alkalmasak, így a korszerűsítés az ügyfélkiszolgálás minőségi javítását is jelenti. Folytatni kell a kisposták kezdetben fenntartásokkal fogadott vállalkozásba adását, mert ez a részvénytársaságnak költségcsökkentést jelent, a postamesterek, ha megtalálják a legkedvezőbb vállalkozási formát, jövedelemtöbblethez juthatnak. A piacok megőrzése, bővítése szempontjából is elkerülhetetlen a technikai fejlesztés. Forrását egyrészt hitelből kell megteremteni, másrészt a hírlap-kereskedelmi társaságok részvényeinek eladásából lehet a pénzforrást bővíteni. A forgalom növekedéséből, a tervezett postai árváltozásokból, nem utolsó sorban megfelelő gazdálkodással reális cél az idei eredményesség megismétlése. Ehhez kívánok a Magyar Posta Részvénytársaság valamennyi dolgozójának jó munkát, a postáscsaládoknak a közelgő ünnepekre békességet, sok örömet, az újesztendőben további sikereket.

ADNI JOBB

A legemlékezetesebb karácsonyom a háború után volt 1946-ban – emlékezik a régi időkre Fóris Ferencné, a Magyar Posta Rt. most nyugalomba vonuló vezérigazgató-helyettese, aki 41 évet húzott le a cégnél. – Egy kisfaluban éltem Rakamazon. Akkor már béke volt. Körülálltuk a fát és elénekeltük a Mennyből az angyalt. Gyönyörű volt a fa. Apám, akinek olajütő üzeme volt, szénégetőktől hozta a faszenet és karácsonykor ehhez az áruhoz járt az ezüstfenyő. Ott álltunk a fa alatt és akkor édesapám egy hatalmas dobozra mutatott. Az a tied! Kinyitottam, és nagyon boldog voltam, mert egy igazi alvó hajas baba volt benne. Ha valamikoris megkérdezték tőlem, mi az a boldogság, akkor ezt a jelenetet meséltem el. Még most is látom magam előtt bátyám örömtől sugárzó arcát. Ő egy háromnegyedes hegedűt kapott.

A következő emlékezetes karácsonyom az ötvenes években volt, de itt már a szomorúság is belopta magát az örömbe. Ez az ötvenes évek első felében volt. Apámat mondvacsinált okokból bebörtönözték, de erre a karácsonyra hazaengedték halálos betegen, tbc-je volt. Most én adtam a szüleimnek: egy ébresztő órát. Azóta tudatosodott bennem, hogy adni sokkal jobb, mint kapni. Életem aztán úgy alakult, mivel apám nagyon beteg volt, hogy én lettem a családfenntartó, a postás fizetésből éltünk négyen.

Persze feledhetetlenek voltak a többi karácsonyok is, de ezek egy kicsit összemosódnak. Emlékeim közül most hirtelen az a karácsony este jut eszembe, amikor harmadik gyermekemet Ferikét vártam. Másik két gyerekem 11 és 13 éves volt. Nem felejtem el csodálkozó tekintetüket és az örömöt amikor megmondtuk nekik, hogy hamarosan megérkezik a testvérük. Szép ajándékot kaptak: egy mikroszkópot, azzal játszottunk egész este. Attól kezdve gyerekeimnek minden állatról szóló könyvet megvettem. Mindig vigyáztam arra, hogy karácsonykor könyv legyen a fa alatt. Sokat olvastunk együtt, voltak közös könyveink. Mai napig az adventi koszorú mellé egy verset is mellékelünk, idén egy Pilinszkyt. Nem voltam sokat a gyerekeimmel, de amikor otthon voltam, mindent félretettünk a férjemmel, hogy velük legyünk. Játszottunk.

Nekem a család mindenekelőtti. Sokan tudják, imádtam dolgozni, fontosnak tartottam a szakmát, de a család volt az igazi háttér. Soha semmi kudarc, probléma nem tudott megviselni, mert mögöttem mindig ott volt a férjem, aki igen családszerető és mindig mellettem állt.

Most már kisgyerek nélküli karácsonyunk lesz, megnősült a két nagyfiam, unokáim még sajnos nincsenek. Feri fiam még otthon van. Igyekszem összegyűjteni Őket, de nem kötelező szentestén hozzám jönni. Nem sértődöm meg, hiszen a menyeim szüleinek van előnye ebben. Idén is könyveket kapnak a fiaim, már több délutánt töltöttünk kereséssel. Ha összejön a család a karácsonyfa körül, a fiúk akik tudják, hogy hamisan énekelnek, tudom csak tátogni fognak, én fogom helyettük is énekelni a Mennyből az angyalt.

u. a.

Ilyenkor decemberben, ha a 24. 25-ös számokat meghalljuk, nem a lottószámok, hanem a karácsonyi ünnepek jutnak eszünkbe. December 24, vagyis szenteste és december 25, a nagybetűs karácsony a szeretet ünnepe.

1973. január 1-én, a mikor Magyarországon is bevezették az irányítószám-rendszert, nem valószínű, hogy kidolgozói tudatosan adták volna Fejér megye déli részének a 2425-ös irányítószámot, mivel az országnak ezen a részén volt és van a december 24, 25-öt jelképező Nagykarácsony község.

Ha a véletlen ily kegyes volt e településhez, akkor ezt hasznosítani is lehet. 1989-ben bevezették a „Nagykarácsonyon keresztül" elnevezésű ünnepi bélyegzést, vagyis a karácsonyi megemlékezésre szánt leveleket, üdvözlő lapokat Nagykarácsonyon át is el lehet juttatni a címzetthez. Az ünnepi bélyegzés valójában 1994-ben vált közismertté és közkedveltté. Akkor amikor az advent 4 hetét jelképező négy különböző, erre az alkalomra készített bélyegző lenyomatával látták el a Nagykarácsonyba küldött és innen továbbított levélküldeményeket.

1995-ben pedig a Mikulás postája az itt felépített Mikulás Házba költözött. Így Nagykarácsony a magyarországi Mikulás levelezés célállomásává is vált. Azóta ide írhatnak a gyerekek, és a nagyszakállú, jóságos Mikulás – megfelelő segítő személyzettel – innen küldi el válaszleveleit.

Az ismeretlenségből előkerülő, e mesébe illő kedves kis település, nem is oly mesés múltját dr. Hetényi István 1995-ben – a Magyar Posta támogatásával – megjelent „Nagykarácsony története" című könyvében írta meg. A falu történetét, 1992-ig követi nyomon. A helyi posta múltját és jelenét, egészen 1995-ig Balogh János és Balogh Mihály nyugdíjas postások állították össze. Az ezt követő változásokkal a havonta megjelenő „Karácsonyi Hírharang" ismerteti meg a község lakosságát és a falu iránt érdeklődőket.

A könyv alapján ismerkedjünk meg e Dunaújvárostól közúton 33 kilométerre, délnyugatra található majdnem 2000 lakosú kisközséggel. Nagykarácsony régmúltjáról írásos emlék nem maradt fenn. Vannak arra utaló jelek, hogy a kunok, majd a törökök átmenetileg megszállták és le is telepedtek e területen. Az 1689-es kamarai összeírás szerint „Karácsony Szálás, elhagyott falu, földesura ismeretlen." „Nagykarácsony az összeírást követően évszázadokon át a Zirei Apátság Előszállási uradalmának egyik kerülete volt, s ehhez tartoztak Nagykarácsony-szállás, Nagykarácsony-Szőlőhegy, Kiskarácsony, Györgyszállás, Róbertvölgy, Ménesmajor lakott helyek, melyek sem önálló közigazgatással, sem önálló postával nem rendelkeztek. Az Előszálláshoz tartozó „szállásokat, majorokat" 1952-ben egyesítették és Nagykarácsony néven önálló községgé alakultak. Ez a település egyesítés, és az ezt követő fejlődés, a lassan nyugdíjas korú generáció szeme előtt zajlott. Nagykarácsony közelmúlt kórtörténelmünk része és rajtunk is múlik, hogy e település a finn Santa Claus Village-hoz hasonlóan egész évben várja a „karácsonyt" és a turistákat.

Nagykarácsony postahivatala, mint a Magyar Posta Rt. adventi postája, november 30-tól négy héten át a „Nagykarácsonyon keresztül" bélyeggel ellátott leveleket Nagykarácsonyban ünnepi bélyegzővel látja el. Nagykarácsony község pedig november 15-december 21-ig változatos téli programokat kínál az ide látogatóknak. Az itt lévő Mikulás Ház naponta reggel 8 órától délután 5 óráig, 100 Ft/fő belépődíj ellenében sok érdekességet kínál gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt. A kicsinyeknek lesz játszóház, szövés, bábkészítés, origámi, és gyöngyfűzés. A nagyobbak és a számítógép rajongók a számítógépes sarokban különböző játékprogramokkal ismerkedhetnek meg. Az örökmozgó gyerekek kellő kifárasztásáról csúszdával, tornaszerekkel gondoskodik a Mikulás.

Amíg a gyerekek játszanak, a felnőttek Sütő Petre Rozália martonvásári grafikusművész kiállításában gyönyörködhetnek a Postamesteri Hivatal dísztermében. Sétálhatnak a falu feldíszített utcáin, megnézhetik a népdalban megénekelt „híres templomát". Betekinthetnek a könyvtár olvasó termébe és feladhatják az ugyanitt lévő nagykarácsonyi postahivatalban leveleiket.

R. M.

NYUGDÍJASOK TALÁLKOZTAK

Székesfehérvár PFÜ és körzete SZB szervezésében 1997. november 28-án a STOP étteremben nyugdíjas találkozót és nyugdíjas búcsúztatót tartottak, amelyen 146-an jelentek meg, akiket Cser János postavezető tájékoztatott az üzem és körzet helyzetéről.

Bor Sándor igazgató beszédében kiemelte a nyugdíjasokkal való törődés fontosságát és megköszönte a szervezést és lebonyolítást. Dr. Körösztös Jánosné TSZB titkár kérte a régi és új nyugdíjasokat, hogy a fiatal postásokat tanítsák a postához való hűségre, a posta szeretetére, arra, hogy valós tartalmat kapjon a „Posta egy nagy család" kifejezés. Figyelmeztessék minden találkozás alkalmával a fiatal postásokat, ne engedjék elsivárosodni, elembertelenedni a postát.

Vacsora, zene, tánc szórakoztatta a megjelenteket. Öröm volt látni, érezni a jókedvet, a hálát, amiért ez az összejövetel már évek óta megrendezésre kerül. Érdemes volt dolgozni.

Tunyogi Tibor KSZB titkár

POSTÁS MAGÁNNYUGDÍJPÉNZTÁR ALAKULÁSA

A kötelező magánnyugdíjpénztárakról szóló törvény megjelenéséről és a Posta vezetésének ezzel kapcsolatos álláspontjáról a lap szeptemberi számában részletes ismertető jelent meg. Időközben kihirdetésre kerültek a magánnyugdíjpénztárak működésére vonatkozó kormányrendeletek is, melyek a kötelező magánnyugdíjpénztárak tevékenységét szigorú jogszabályi garanciák előírásával szabályozzák. A Kormány által létrehozott Pénztárak Garancia Alapja, valamint a Pénztárfelügyelet ellenőrzési rendszere biztosítják, hogy a magánnyugdíjpénztárakba történő befizetések az egyének részére garantált hozammal az esedékességkor kifizetésre kerüljenek. A Magyar Posta Rt vezetése 1997. november 10-én döntött önálló (Postás Kiegészítő Nyugdíjpénztártól független) zárt postás munkáltatói magánnyugdíjpénztár alapításáról, amelynek tagsági körébe beletartoznak a postás munkavállalókon kívül (a dolgozók igénye alapján) a Posta által alapított és többségi vagy meghatározó résztulajdonában álló társaságok, egyesülések, alapítványok munkavállalói és közeli hozzátartozóik is.

A magánnyugdíjpénztárakról szóló törvény szerint a munkavállalók szabadon választják meg, melyik magánnyugdíjpénztárba lépnek be.

A Postás Magánnyugdíjpénztár alapításával a Posta vezetése lehetőséget biztosít arra, hogy a dolgozók által ellenőrizhető és működését befolyásolni tudó (közgyülés, ill. küldött-közgyülés útján) pénztárba teljesíthessék magánnyugdíj befizetéseket. A belépéssel kapcsolatos részletes tájékoztatást a dolgozók várhatóan december első hetében megkapják.

Radnóczi Ferencné

TALLÓZÓ

1957. DECEMBER

Mikor a Posta a Mikulásnak is kézbesít

Ne gondoljon senki sem itt valami különös dologra, ezért mindjárt az elején eláruljuk, hogy miképp volt ez leheséges: csak szív kell hozzá!

Pár nappal december 6-a előtt a Budapest 70. hivatal postájában egy levél volt „Mikulásnak saját kezébe" címzéssel. A tartalma így szólt: „Kedves Mikulás Bácsika, hozz nekem egy baba orvosi műszert, cukrot,almát,diót, csokit.Jó leszek. N, Lea, Kende u. 4."

Nyilván egy kis gyermek azzal a bizalommal dobta az utcai postaládába,hogy azt a címzett meg is kapja.A hivatal szakszervezeti bizottsága tudomást szerzett a levél tartalmáról és mindjárt gondoskodott is róla, hogy a levél küldőjét csalódás ne érje és a kért ajándékot mikulási ajándékul meg is kapja. A szépen összeállított kis csomagot a postások azzal a kéréssel küldték el a kis Lea szüleinek, hogy a Mikulás ajándékaként helyezzék el az ablakba kitett ajándékváró kiscipőkbe.

1967. DECEMBER

(Ha nem küszködnénk örökösen a helyhiánnyal, érdemes volna az utolsó betűig közölni a lap első oldalán megjelent A CSÚCSFORGALOM című riportot, mert szerzője, a kivételesen jó tollú Baróti Géza, az írás pedig hozzá méltó. Talán a rövid idézettel is éreztetni tudjuk, milyen nagy kár, hogy már nincs közöttünk.)

„– Mennyi a napi csomagforgalom?"

„– ...A csúcsforgalom időszakában, tehát december 17. és 21. között eléri a napi 55-60 ezer darabot.

Ezt a mennyiséget úgy képzelem el, mint egy beigliből, almás szütyőkből, hízott pulykából, boroshordókból rakott Gellérthegyet s alighanem tévedek, mert – nagyobb! S mennyi munka jár a szeretetposta karácsonyi továbbításával..."

„– Hány csomagot kezelnek egy óra alatt?

– Háromezer darabot...

Megemelem a kalapomat a postások előtt."

1977. DECEMBER

(Még ebben az évben sincs közvetlenül szó a szeretet ünnepéről, arra mindössze egy zöld nyomású havas fenyőág utal, meg egy rövidke bekezdés a vezércikkben.)

KÖSZÖNET A JÓ MUNKÉRT

Karácsonyfáik alatt – a családi ajándékok mellett – legyen ott a köszönet azért, amiért sok mindenről lemondanak, hogy mások ünnepét kellemesebbé tegyék.

– Gedényi –

Teknős Erzsébet

KÍNAI ASZTROLÓGIA

DISZNÓ

1911. január 30. – 1912. február 17.
1923. február 15. – 1924. február 4.
1935. február 3. – 1936. január 23.
1947. január 22. – 1948. február 9.
1959. február 7. – 1960. január 27.
1971. január 26. – 1972. február 14.
1983. február 13. – 1984. január 31.
1995. január 30. – 1996. január 19.

SORS: Az őszinteség és tisztesség jegyében született, az életörömök és a nemtörődömség, a szenvedélyek képviselője. Magányos vad, az erdők királya és a paloták ura, nemes vagy telhetetlen, kétértelmű jegy. Kínában a bátorságot, bőséget és a nemességet jelképezi. Igazi életművész, nagy életbölcsességgel rendelkezik. Élete szerencsés, a legváratlanabb pillanatban hullik ölébe a szerencse, mindig megtalálja amire, vagy akire szüksége van. Becsületes, nagylelkű, naiv, védtelen, ezért sokan kihasználják és gyakran csalódik. Bízik önmagában, optimista, hisz az igazságban, moralizáló, hagyományőrző és konformista. Nehéz elhatározású, de ha döntött a leglehetetlenebb vállalkozásba is belekezd, többnyire humánus ügyeket szolgál. Szereti az életet, a szépséget és a szabadságot, viszont ha elkezdi bemocskolni magát, képes elzülleni. A pénzt, hol összegyűjti, hol könnyelműen elszórja, mégis öregkorára jómódú lesz. Gyermekkora békében, biztonságban telik, ifjúkora érzelmi problémákkal teli, nehezen találja meg az egyensúlyát. Öregkorára a lelki sérülések következtében emberkerülővé válik, nincs is szüksége gondoskodásra.

JELLEM: Határozatlan jellem, ám a legjóságosabb, legigényesebb fajtából. Erősen érzelmi beállítottságú, hangulatember. Lassú, nem tud dönteni, de ha elhatározta magát akkor kitartó, makacs, időnként képtelen a kompromisszumra. Emberszerető, együttérző, állandó harmóniakeresése és toleranciája gyakran tévútra vezeti. A békesség kedvéért inkább megbocsátja a mások hibáit, mindent magába fojt. Igazságszerető, őszinte, gyűlöli a képmutatást, ámítást, karrierizmust. Jelenléte nyugtalanító, bár nyugodtnak és alkalmazkodónak tűnik, ezzel erős akaratát, hatalomvágyát palástolja. Intelligens, nagyfokú tudásvágy hajtja, gazdag a képzelete, széles az érdeklődési köre, viszont felületesek az ismeretei. Népszerű társasági ember, kiváló társalgó, van humorérzéke, szeret másokat mulattatni. Kevés az igaz barátja, pedig akit a szívébe fogad, ahhoz hűséges, segítőkész, kedves. Bármely hivatásban lelkiismeretesen, folyamatosan és megbízhatóan képes dolgozni. Nem kezdeményező típus, alaposan tervezget és mindig jókor lép a nyilvánosság elé. Számít mások támogatására, amit többnyire meg is kap. Érzelmi és érzéki igényesség jellemzi, a valóságos és megélt örömök poétája. Fontos ösztönző élménye a szerelem és szeretet. A házasságban remek társ, önfeláldozó, ugyanakkor féltékeny és birtokló természetű. Kiváló házigazda és vendéglátó, ért a konyhaművészethez, szívesen kertészkedik, kézimunkázik. Ideális otthon számára egy vidéki kertes családi ház. Szülőként aggódó, féltőn gondoskodó, szeretete erőszakos. Állandóan becsapottnak, csalódottnak érzi magát, pedig szeretik. A legjobban illik hozzá a Macska, Kecske, a Kutya és Tigris jegyű társ, ám óvakodnia kell a Kígyó jegyű partnertől, mert könnyen a rabszolgájává válhat.

ELŐREJELZÉS: Reményteljes, kielégítő, sokszor határozottan jó esztendő ez a Disznó számra. Az igyekvők, keményen és céltudatosan dolgozók jó eredményre számíthatnak; előléptethetik, vagy talál egy kitűnő állást. Legyen kezdeményezőbb, mert szerencséjének köszönhetően nagyon hamar sikerül majd előbbre jutnia! A munkát keresők is éljenek minden adódó lehetőséggel, kérjenek segítséget a barátaiktól. Anyagi szempontból jó időszak ez az év, élvezni fogja ezt a javulást, de takarékoskodnia kell, hogy tartalékot képezzen a következő évekre. Magánélete sok boldogságot hoz, bár a családi élete zajos, olykor már lázasan nyugtalan. Hozzátartozói és barátai ösztönzését és segítségét egész évben élvezheti. Társasági élete a nyáron volt nagyon intenzív, kedvezett az idő az utazásra, sportolásra és kertészkedésre. Ha tehetségét okosan használja fel, szép sikereket érhet el.

Fábián L. Gyula

CSAPZOTT LAPOK

Az életreszóló ajándék titka

Most, hogy néhány nap múlva kigyúlnak a gyertyák a jól fűtött családi otthonok nagyszobáiba állított fenyőfákon, és a gyerekek már szinte óránként kérdezgetik a szüleiktől, hogy mennyit kell még aludniuk a szeretet ünnepéig, egyre többet gondolok gyermekkorom karácsonyaira. Mennyi mindent kaptam az emlékezetbe simuló esztendők hosszú sora alatt! De hol vannak ma azok az ajándékok?

Hová tűnt az elemes játékvasút, a remegő kézzel átölelt első igazi bőrfoci, hová lettek a társasjátékok, amelyek dobozaiból akár hegyet is emelhettem volna? Vajon mi lett a sorsa a lendkerekes autóknak, a korcsolyáknak, és a kaucsuklabdás céllövő készletnek...? Semmivé foszlott minden, ami egykor örömöt okozott nekem. Azaz... Ha meg-állok a könyvespolc előtt, és pillantásom egy megviselt, zöld kötéstáblájú könyvre esik, hirtelen kilenc éves leszek ismét. Ott vagyok újra nagyszüleim vecsési házának első szobájában, orromban érzem a csillagszórók és a karácsonyi sütemények mámorító illatát, és látom ezt a könyvet a mennyezetig érő, szemet kápráztatóan csillogó karácsonyfa alatt. A könyv, amelyet Básta Rezső, Chambre Attila és Miller Tibor írt, a Békaemberek címet viseli. Abban az időben éppen búvár szerettem volna lenni, szüleim és nagyszüleim tudták ezt, és a sok ajándék mellé megvásárolták nekem ezt a könyvet is. Páratlanul izgalmas órákat töltöttem olvasásával, és a könyv még ma is képes felidézni azt a szeretetet, amely akkoriban még úgy takart be, mint a szunnyadó vetést a vastag hópaplan...

Aztán ott van könyvespolcomon Salinger Zabhegyezője, amit már kamaszként vehettem el a fenyőfa alól, hogy Holden Caulfield történetében elmerülve ne érezzem magam annyira társtalannak és számkivetettnek a világgal szembeni zendülésem napjaiban.

A Zabhegyezőt legalább ötször elolvastam és szinte észrevétlenül kezdtem jobban is érdeklődni a kortárs amerikai irodalom után. Beszereztem Salinger más munkáit is, a Magasabbra a tetőt ácsok, meg az Ilyenkor harap a banánhal című elbeszéléseket, aztán John Bart, és Updike egy-egy regénye következett. Valamelyikben találtam egy irigyen cinikus megjegyzést Edgar Alan Poe-ra, így hamarosan ott rémüldöztem a Morque utca gyilkosság lapjai felett. Ha Poet olvas az ember, akkor nem hagyhatja ki a verseit sem: így került a kezembe a Holló, amit betéve megtanultam...

Aztán Ambrose Bierce következett, a keserű Bierce, akinek az életénél csak az eltűnése volt titokzatosabb – ma sem tudni, hogy mi lett vele. Azt viszont biztosan tudom, hogy az elbeszéléseivel való megismerkedés többet mondott nekem a világról, mint bármely más ajándék, amit valaha is kaptam.

Nézegetem a polcon sorakozó köteteket, és amikor megpillantom barátom, Enzsöl Ellák Szeretet-hittan című könyvét, elszorul a szívem. Ezt a könyvet 1991 karácsonyán kaptam ajándékba Elláktól, nekem szóló ajánlással. A barátom Rákoscsaba Újtelepen, a plébániahivatalból nyíló, hajópadlós szobájában adta át éppen hogy megjelent munkáját, amelynek gerincét korábban, a Katolikus Szó című lapban publikált elmélkedései alkotják. Az asztalon fenyőág illatozott, beszélgetésünket percenként szakította meg a helyi katolikus közösség egy-egy tagjának érkezése, amint havat rázva kabátjukról egy kis süteményt, tányér kocsonyát, miegymást hoztak szeretett pásztoruknak. Fellapozom Enzsöl Ellák könyvét, a barátom könyvét, aki immár ott pihen egy örökké virágba boruló sírhant alatt a Farkasréti temetőben, és ahogy találomra pörgetem ujjaim között a lapokat, egyszercsak a következő sorok vakítanak el:

„Mi szegények voltunk gyermekkoromban. A betevő falatra ugyan jutott, de az iskolaorvosi vizsgálaton azért az alultáplált szót írták kartonomra. Mégis olyan gazdagnak éreztem magam, mint egy királyfi. Egyetlen mai elkényeztetett, elrontott gyerekkel sem cserélném el a gyermekkoromat. A mi életünket nem emésztette föl a megélhetés, nem rombolta szét az anyagiak utáni hajsza. Keményen dolgoztunk, de boldogok voltunk... Nekünk mindenre jutott időnk. Még arra is, hogy télvíz idején patakba csússzunk az öcsémmel, s aztán – kerülő úton, hogy senki se lásson bennünket –, bűnbánó arccal járuljunk anyánk elé, s várjuk aminek jönnie kell. Meleg fürdő következett – no persze lavórban –, három részletben történő fürdőzéssel, aztán irány az ágy, két puszi kíséretében kis bolondjaimnak neveztettünk, s úgy éreztük, mintha egy angyal hajolt volna fölénk..."

Olvasom halott barátom gondolatait, és úgy érzem közben, mintha ismét itt állna mellettem. Szinte hallom a hangját, újra ott illatozik az olvasólámpa fénykörébe állított fenyőág az íróasztalon, halkan kopogtat egy fekete nagykendőbe bugyolált nénike a plébánia ajtaján, ünnep van ismét, olyan ünnep, amely immár nem múlik el sohasem.

Nézem a polcon sorakozó köteteket, amelyek nem csak a maguk történeteit őrzik tábláik között, de az én életem legfontosabb eseményeit is. Életreszóló ajándékok ezek a karcsú könyvek, olyan ajándékok, amelyek hozzásegítettek ahhoz, hogy az legyek, aki vagyok.

Biztos vagyok benne, hogy szebb és különb ajándékot senki sem kaphat egy könyvnél, amely mindig több, mint amit a kezünkben tarthatunk belőle. Azt kívánom olvasóimnak, hogy az idei karácsonyon minél több jó könyvvel legyenek gazdagabbak.

Boldog karácsonyt.

ZÁRAY MÁRTA LEVELEI

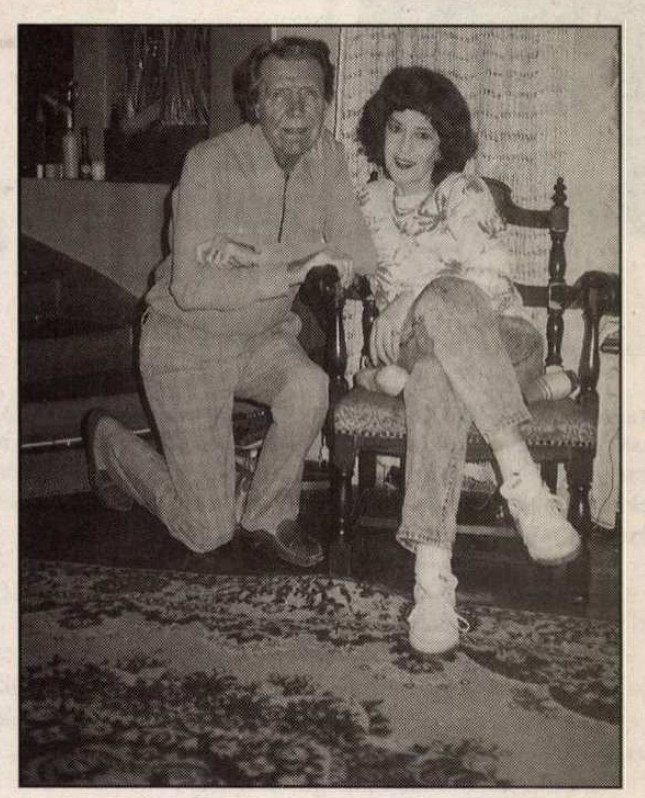

Ilyen a sors. Ez az interjú még akkor készült, amikor a Záray–Vámosi házaspár boldogan nézett a fényképezőgép lencséjébe. Azóta eltemették Vámosi Jánost, az örökifjú énekest, milliók kedvencét. Hadd jelenjen meg ez az írás úgy, ahogy megszületett.

•

Reggelente a szélrózsa minden irányába rajzanak ki a levélkézbesítők a Krisztina körúti postahivatalból. Legtöbbjük buszra száll, hogy ki-ki a szűkebb körzetében gyalog folytassa útját tovább. A legnehezebb feladat az 5-ösre és a 49-esre várakozó zöld egyenruhásoké. A Pasarétre és a Rózsadombra induló járatok útvonalán ugyani számos művész él, akiknek a levélforgalma néha egy-egy nagyobb házéval is felér. Ám ünnepnapok táján közülük is kiemelkedik az örökifjú énekes házaspár, Záray Márta és Vámosi János „levélhullása". Méghozzá Márta asszony jóvoltából.

Karácsonykor és húsvétkor bizony súlyos levéltáskával kell felcaplatni a Nagy Lajos téren leszálló buszról a postásnak, a közeli, domboldali mellékutcába.

Záray Márta így vallott interjújában erről.

– Nekem évtizedek óta szenvedélyem a levélírás. Minden jeles ünnepnapon több száz ismerősömnek küldök képeslapot. Zeneszerzők, szövegírók, rokonok és barátok a címzettek, akik közt újságírók is vannak. Hogy szuperfigyelmes volnék? Csak szeretem az embereket, a jó barátokat. Lehet bármilyen nagy is a postaköltségem, erről a szenvedélyről eddig nem tudtam lemondani. Hiszen mindenkinek jólesik a figyelem. A telefonszámlám is óriási, de ez érhető, van amit azonnal tudatni kell.

•

Mostanára bizony megcsappant Záray Márta levélíró-képeslapküldő kedve. Vajon nézi a televíziót, hallgatja a rádiót? Friss gyászában öröm-e, hogy reneszánsza van az elhunyt énekestársnak, a férjnek, az immáron sose öregedő, kellemes hangú, nagyszerű előadónak, az elfelejthetetlen Vámosi Jánosnak.

(kemény)

Nem csak a ló kérelme

KEDVES GAZDÁM!

Sokszor elhangzik ez a kedveskedő mondás: a ló is ember! Remélhetően sokan hallották már... Nos, a napokban kezünkbe került egy röplapnak is nevezhető kiadvány, aminek a címe: „A ló kérelme." Hogy miért közöljük? Mert úgy gondoljuk, hogy éppígy kellene bánni embertársainkkal is. Vagy maradjunk csak a házunk táján: a postásokkal is. Olvassák csak el! S ha elolvasták, mindazok, akik „GAZDÁK" valahol, munkahelyeken, kisebb-nagyobb beosztásban, igen, akik nap mint nap emberekkel foglalkoznak, de jó is lenne, ha megszínlelnék ezeket a – nemcsak lovakra érvényes – jó tanácsokat.

Egyébként, igaz is, nemcsak az embereket kell szeretni, hanem a lovakat is. És nemcsak a lovakat, hanem az... De ezt oly sokan tudják! Vagy mégse?

Gondoskodj rólam, munka után adj ennem és innom, tisztogass meg, adj száraz és kényelmes fekvőhelyet, hogy lefekhessem és kipihenhessem magam.

Ne üss! Barátságos szavad többet ér számomra, mint ütésed. Bánjál velem szeretetteljesen és ne légy hozzám goromba.

Hűségesen szolgállak, örömmel dolgozom neked, ezért te simogass meg.

Mielőtt befognál, vizsgáld meg szerszámomat, patkómat, testemet, hogy minden rendben van-e. *Nézd meg, hogy nincs-e fájó sebem!* Ha be vagyok fogva, ne rángasd a gyeplőt, *ne ostorozz, ne rúgj, ne üss, mert gyakran nem értem szavadat.* Magyarázd meg szelíden és okosan.

Ne etess romlott takarmánnyal. *Ha a jó széna nem ízlik, vizsgáld meg fogamat, mert jól tudod, hogy a fogfájás borzasztó és én azt nem tudom megmondani!*

Ne vágd le a sörényemet és a farkamat, hogy nyáron elkergethessem a legyeket.

A fejem ne húzd fel, mert úgy nehéz húznom.

Ha megöregszem, ne adj el szívtelen embereknek, akik halálra kínoznának, hanem vess véget életemnek gyorsan és csendesen, így a te halálod is könnyebb lesz..

SLÁGERTOP

1. AQUA: BARBIE GIRL
2. WILL SMITH: MEN IN BLACK
3. HIP HOP BOYZ: MÉG FÁJ
4. BACKSTREET BOYS: AS LONG AS YOU LOVE ME
5. N'SYNC: FOR THE GIRL WHO HAS EVERYTHING
6. SPICE GIRLS: SPICE UP YOUR LIFE
7. AARON CARTER: CRUSH ON YOU
8. TNT: TITKOS ÜZENET
9. HANSON: WHERE'S THE LOVE
10. EMERGENCY HOUSE: CSÚCS EZ A PARTY

Zvara Krisztina

HIP HOP BOYZ

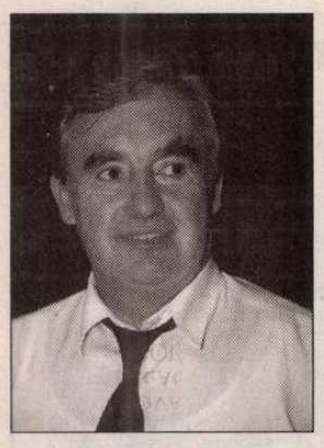

POSTÁS SPORTMÉRLEG

MILYEN VOLT, MILYEN LEHET?

Mármint a búcsúzó, illetve az új esztendő a postás sportolóknak és szakvezetőknek. Az összegzésbe beleértjük a verseny- és tömegsportot egyaránt, továbbá a gazdasági feltételeket és a létesítményhelyzetet. Aki segít az értékelésben, Bottyán János, a Postás–MATÁV SE elnöke

– Elnök úr, lehet-e egymondatban nyilatkozni a most záruló évről, vagy csak nagyon hosszú körmondatokban?

– Lehet röviden is jellemezni: azon kevés egyesület közé tartozunk, amelyek szakmailag és gazdaságilag teljesítették azokat a célokat, amiket maguk elé tűztek. Ha bővebben is kifejthetem, akkor e tömör kijelentés mögött álló körülményekről szólnék.

– Természetesen. Hallgatjuk a részleteket.

– Örömünkre szolgál, hogy céljaink teljesítése egybeesik támogatóink elvárásaival. Ráadásul az elmúlt évekhez hasonlóan a törvényesség maximális betartásával tettük mindezt, a 8 milliárdos össz sportadósság tükrében rendkívüli fegyvertény. Mindig hangsúlyozottan köszönjük az alapító cégeknek az anyagi segítséget, ennek köszönhetően lényegesen kisebb a bizonytalansági tényező a munkánkban, más klubokhoz képest, de szinte csoda, hogy még tartani tudjuk az eddigi szakmai színvonalat.

– Ha az elmondottakat kissé konkretizáljuk, mit takar a szinten tartás?

– Az élszakosztályainknak sem jut akkora költségvetés, amiből fejlődhetnének. Ennek ellenére az idén a férfi asztaliteniszezők túlteljesítették az elvárást. A csapatbajnokság megnyerésén túl minden egyéni számban voltak érmeseink, játékosaink a válogatott tartópillérei. A nők ugyan a dobogó aljára szorultak a csébén, de nemzetközi kupaszereplésükkel ők is túlteljesítették egy fordulóval a kitűzött célt. A tornásznők Molnár Andrea őszi visszatérésvel és két ukrán idegenlégiós segítségével megőrizték hazai második helyüket. Kerékpárosainkról pedig az előző lapszámban már dicsérőleg szóltunk, története második legjobb évét zárta a szakosztály.

A többi versenyszakosztály szűkös lehetőségei között megőrizte korábbi helyét sportágában. Ez a legtöbb, amit megtehettek. Sokan saját zsebük terhére versenyeznek.

A szabadidősportunk változatlanul virágzó, s az országos sportnapok felelevenítésével talán nagyobb lendületet kap vidéken is. Öt-hat ezer ember fordult meg ez évben a Róna utcai rendezvényeken, ennek mintegy nyolcvan százaléka rendszeresen sportol az üzemi bajnokságokban, vagy pusztán egészsége érdekében.

Létesítményügyben, sajnos, semmi előre lépésről nem számolhatok be. Értéknövelő beruházást már hosszú ideje nem végezhettünk. Az államegóvás terén is óriási lemaradásunk van. Félő, hogy előbb-utóbb nagyon sokba fog kerülni. Sokkal többe, mint amennyit mostanáig „megspóroltattak" velünk.

– Reálisan mit vár 1998-tól?

– Az előtervezés időszakában még élnek a vágyaink, ám éppen most jöttem a támogatóktól, s a jövő évi költségvetésünk egyeztetése után úgy tűnik, ismét csak az inflációt követő megközelítő nevelésre számíthatunk. Hiába harcoltunk legalább húszszázalékos fejlesztésért. Ezt a különbséget az államegóvási munkák, valamint a női kézilabda és a kerékpár szakosztály helyzetének stabilizálása sínyli meg jövőre. Máshonnan elvonni nem lehet, mert belső tartalékainkat régesrég kihasználtuk, irreálisan alacsony létszámmal működtetjük az ország egyik nagyegyesületét.

Tehát megint a csodába bízom, nagyon szeretnénk megérni a közelgő centenáriumunkat.

Szabó Jenő

AZ ELNÖK BÉLYEGEI

Az Amerikai Egyesült Államok bélyegkibocsátását szabályozó rendelkezések szerint élő embert tilos postabélyegen ábrázolni. A híreségeket a haláluk után is csak tíz évvel érheti ilyen formájú megtiszteltetés.

A gondosan betartott szabályt csupán Kennedy elnök meggyilkolásakor szegték meg. Bill Clinton népszerűsége így érthetőbb a külföldi postáknál.

Ünnepi ajánlatként érkezett hozzánk, de már a tavalyi évben megjelent a Csádi Köztársaságban egy 3000 frank névértékű, kis példányszámú blokk, amelyen Clinton együtt muzsikál Elvis Presleyvel.

Hogy mi a furcsa párosítás apropója, azt csak sejteni lehet...

A Közép-afrikai Köztársaság pedig az elnök macskájából csinált üzletet. A kilenc, darabonként 2000 frankos bélyeg közül kettőn maga Clinton is látható. Az egybenyomott kisív ára Amerikában tíz dollár körül mozog, ami ottani viszonylatban nem megerőltető karácsonyi ajándék.

A hírek csak arról nem szólnak, hogy az afrikai ország postája a kuriózumok gyűjtőinek, az állatbartáoknak, vagy az USA 41. elnökének akart a kedvében járni...

Verrasztó Gábor

BÉLYEGSAROK

FELHÍVÁS

Kedves kollégák, sporttársak!

A Postás–MATÁV SE 1999-ben fogja ünnepelni megalapításának 100. évfordulóját. Erre az alkalomra kiállítást szeretnénk rendezni a klub történetét bemutató dokumentumokból, relikviákból.

Tisztelettel felkérünk minden aktív és nyugdíjas kollégát, egykori sporttársat, ha van a birtokában bármilyen tárgyi vagy írásos, fényképes emlék, amely az egyesülettel kapcsolatos, bocsássa rendelkezésünkre a kiállítás idejére.

A további részletekről Bottyán János klubelnök ad tájékoztatást a 252-2555 telefonszámon munkaidőben.

Köszönettel a Postás–MATÁV SE elnöksége.

INTELEMNEK IS TARTHATJUK

a talán legismertebb amerikai regényíró, Ernest Miller **HEMINGWAY** (1899–1961) *Karácsony Párizsban* című novellájából választott mostani idézetünket: **„Az ember sosem tudja, mi is az a karácsony..."** Az idézet befejezését összerakhatják az ábra kitöltése után megmaradó hét szóból.

Kétbetűsek:EL, LA, LÁ, ND, OZ

Hárombetűsek:ALÁ, CSI, DAL, EGY, ERK, KAR, KEK, KÉN, KKT, KOT, LEV, LOA, NEM, OLO, RÁF, RÖF, SÓT, TAS

Négybetűsek:A BAL, A BOG, A KÚP, AMÍG, AROLA, DRÓT, GENE, LETS, LUNA, OHÁT, ŐVÁS, REMO , TOPA

Ötbetűsek:AGUTI, ARADI, ARATÓ, ÁRÁBA, GÁBOR, GEBÉT, GOROD, ITÓKA, KIÉLÉ,

LÁZAD, LOBOG, LÓLÁB, LOLEK, MEGLŐ, ODARÁ, PEREC, SAVAK, SÁTOR, SÉKEL, SÍKÁL, SVARC, TIMEO, TÚLÉR, VONÁS

Hatbetűsek:ALÁVÁG, A MÉREG, CEREAL, IDEGEN, KRAKOW, MÉDEIA, MEGLÁT,

ÖRÖKKÉ, SORVÉG,

Hétbetűsek:BASARAB, IOWÁBÓL, KÉRELEM, LÁBOSKA, LEVELED, LOTHILA, OSZLATÓ

SZINKÖR, TANÁRNŐ, VELEMÉR, VESZÍTI

Nyolcbetűsek :ELURALÓK, OSZLOPOT,

Kilencbetűsek:DARABOLÁS, KOKILLÁZÓ, ORSZÁGBAN •

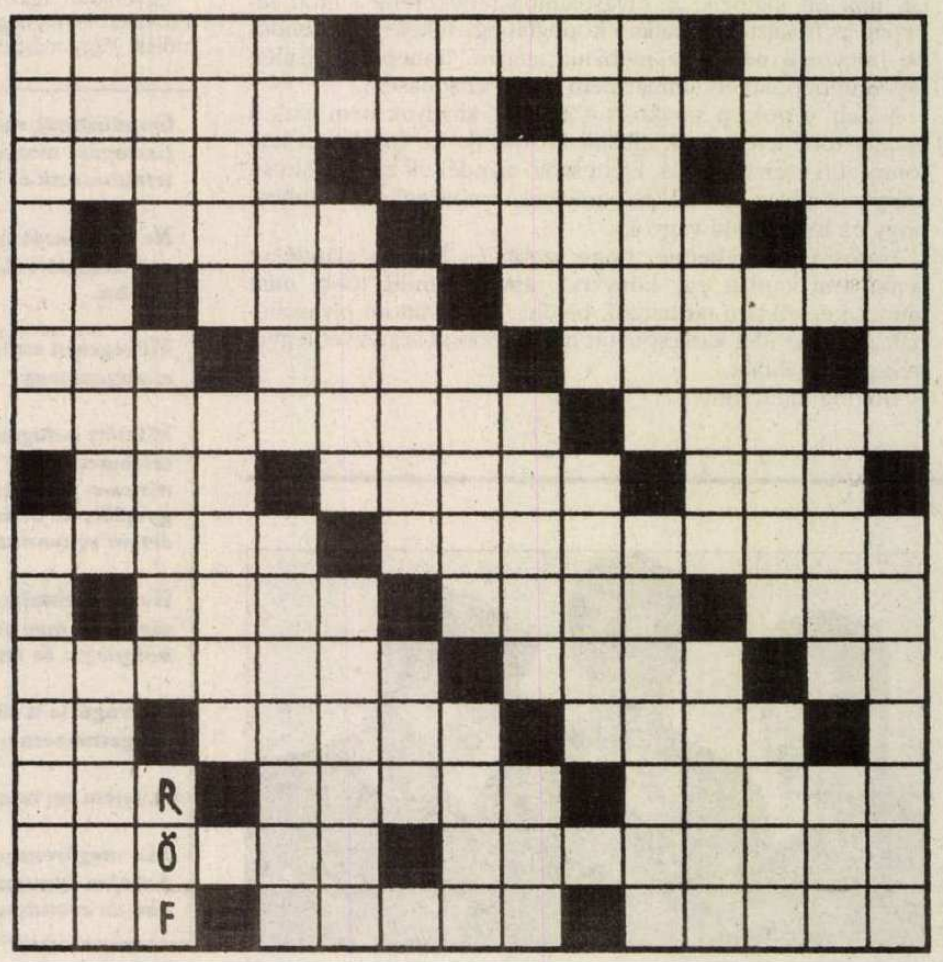

Bilek István

BIZTONSÁG!?

Aktuális kérdés, hiszen csak nemrégen szavaztunk amellett, hogy ...a jövőben olyan védőrendszer tagja leszünk, amelyet nem tanácsos megtámadni, mert akkor... Nos, úgy megvédenek minket, hogy – valószínűleg – nem sok marad Zöld Bolygónkból az utókorra.

És ha a fenyegetettségről beszélünk, akkor a világűrből nekünk szóló híreket is figyelembe vehetjük: fekete lyukak, gázkoncentrációk, gammasugárzások, üstökösök, ózonlyuk...és ki tudja, hogy mégiscsak nem jönnek-e az UFO-srácok, zöld fejükkel, nagy barna szemükkel...ésatöbbi, ésatöbbi.

No és mi van a százszámra burjánzó finom terrorista bandákkal, vagy ideológiai burnuszokba bújt „béketeremtő" erőkkel, akik tegnap, tegnapelőtt százakat, ezreket gyilkoltak le, robbantottak föl, vagy mérgeztek meg, kísérletképpen, harci gázokkal.

Szóval, aktuális fogalom manapság a biztonság, de hogy nem futhatunk a sarki Biztosítóhoz a fent említett témákban – az szomorú bizonyosság, bárkire is szavazunk, bárkiben is bízunk meg személyes biztonságunkat illetően.

Különben is, hogy milyen viszonylagos dolog a biztonság, azt még egyszerű sakkfeladványokból is ki tudjuk olvasni – mér?, miért ne lehetne jövendőt jósolni feladványokból is? – és hogy tessenek vigyázni magukra, mert jóllehet biztonságban élnek, mégis bekopogtathat valaki azzal a kérdéssel például, hogy az alábbi állásban Önök vajon világosra vagy sötétre adják le szavazataikat...izé;

Önök szerint ki nyer most, ebben a pokoli helyzetben!?!

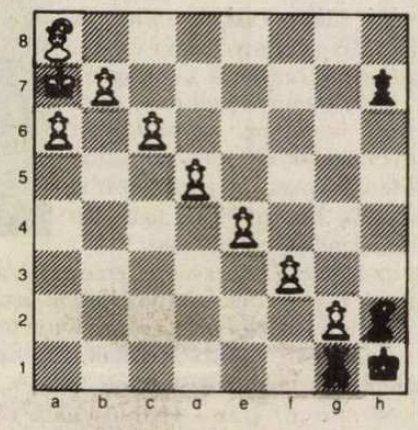

Sötét lép

Szerencsére ez az ügy nem komoly, két fekete vagy egy pohár sör elegendő a titok felfedésére, amely így élvezetes és humoros lesz, és éppen karácsonyidő előttre való ábra. Akár egy Biztosító Társaság emblémája is lehetne... s királyaink nagy biztonságát hangsúlyozhatnák a szellemesnél-szellemesebb reklámkommentárok...(ha egyáltalán vannak ilyenek, ugyebár...)

– Gondoskodjék királyáról időben...

– Na, mattot akar-e kapni vagy...

– Óvja ingóságait és kössön...

– Legjobb, ha lép egyet Ön is és...

És nézzük csak, hogy néz ki ez a gyakorlatban, mondjuk Hacsek és Kávéházi Konrád lejátszásában:

Sötét örömmel lépheti **1. – Bb1!**-et mivel 2.b8V?? nem megy F:b8 matt miatt. Mi hát a teendő?

Ingóságaink közül be kell áldozni elsőre egy gyalogost **2.g3!** és a többi sorsszerű (ezért gondoltam, hogy akár jövendölni is lehetne egy sakkállásból...) **2. – F:g3 3. f4 F:f4 4.e5 F:e5 5. d6 F:d6 6. c7...**

– Mi az? Az utolsó családi klenódiumot is áldozni méltóztatik?! – kérdezhetné esetleg kedvenc kibicünk, aki a legválságosabb pillanatban is mellettünk voksol, bízik bennünk – az utolsó gyalogosig, ugyebár.

– Mit mondott? Én lépek? Na jó, ha nem adja föl a matt előtt egy lépéssel, akkor legyen: **6. – F:c7** és ha most Ön b8V-t húzza, akkor F:b8+ és matt, köszönöm, Ön rohanjon csak a Biztosítóhoz – persze, ha van egyáltalán biztosítása!

– Hát, hogy ki rohan a Biztosítóhoz, azt még meglátjuk. Ugyanis – én lépek úgy-e? – **7. b8V** és **sakk**...mielőtt még mattot adna kedves Konrád Mester! Na úgy-e, nagyot fordult a kocka.

Pincér! Egy nyugtatót a partneremnek – nékem egy konyakot!

Ha az állásra pillantunk, rögtön gyanús a dolog: mit keres ott a8-on az a rakéta? START-2-es tárgyalásunkban ez nem szerepelt...Hm?! Biztos, hogy az alapállásban...

A többit aztán a béketárgyalással megbízott diplomaták fogják elintézni. Elintézni?! Hát ezt ismerjük: azt hiszem a legjobb lett volna nem elővenni ezt a feladványt – Vlagyimir Alexandrovics Korolkov tréfája... – mert a végén az ENSZ Biztonsági Tanácsának...

POSTÁS DOLGOZÓ
A Postás Szakszervezet lapja
Szerkesztőség: 1146 Budapest, Cházár András u. 13.
Felelős szerkesztő: *Udvarhelyi András*
Helyettes szerkesztő: *Fodor Zsolt Barnabás*
Telefon: 343-8777
Kiadja a Postás Szakszervezet
1146 Budapest, Cházár András u. 13.
Levélcím: 1406 Budapest, Postafiók 14.
Felelős kiadó: *Mundruczó Kornél* elnök
Előfizetési díj egy évre 120 forint
97-589. Szikra Lapnyomda Rt., Budapest
Internet: http://www.lang.hu/szikra.nyomda
E-mail: szikra@lang.hu.
Felelős vezető: *Lendvai Lászlóné* vezérigazgató
ISSN 0866-1766